

PHONG-HOA

16 trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

TÒA SOẠN: N° 25 BOULEVARD HENRI D'ORLÈANS
TRỤ SỞ: N° 1 BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN QUẢN MẠI

DEPUTÉ LÉGAL
INDIGÈNE
N° A 806

DIRECTEUR
NGUYỄN TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO ĐỒNG ĐƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3.000 4.000
6 tháng 1.600 2.000
3 tháng 0.900 1.200
ADMINISTRATEUR GÉRANT
PHẠM-HỮU-NINH

7

Sợ mới...

Người annam mình thường có tinh sợ mới.

Cái tinh sợ mới, cái tinh rụt rè ấy đến Đông, Tây gặp nhau mới thành ra rõ rệt.

Ngày trước cứ theo khuôn sáo cũ mà đi, nước ta thay đổi dần dần, dà dà, một cách chậm chạp vô cùng. Trong xã hội ta, không có gì là thay đổi lớn lao, đột ngột, làm tri dân nước Nam đã quen đi như vậy, nên thấy cái gì lạ, cái gì mới hân, dẫu biết ngay là có ích mười mươi cũng rụt rè chưa quyết theo.

Muốn chống chế cái tinh rụt rè đó, ta thường dựa vào người Tàu, có hay đâu nhiều cái họ bỏ mà ta khư khư vẫn giữ.

nhiều cái họ theo mà ta nhất nhất không theo.

Những nước nhiễm văn-hóa Á-Đông vẫn mạnh bạo tiên mà ta vẫn từ từ bước một.

Nhưng chỉ khác là bây giờ ta không thể đem một nước nào ra mà chống chế cho ta được nữa. Cái tinh sợ mới bây giờ mới thật là rõ rệt.

Ta có cái tinh đó vì cái thói quen tiếm nhiệm hơn nghìn năm, vì cái tinh lười vì thiếu trí xét đoán, và nhất là không biết quả quyết, làm cái gì cũng e lời bình phẩm của những người quanh mình.

Nói ngay đến việc cho con gái đi học trước còn hỏi có nên cho con gái đi học quốc-ngữ. Nào kêu con gái hư thân, biết chữ chỉ để viết thư cho gái; mà nào

đã xa đâu, mới độ mười năm nay.

Đến bây giờ, cho là thường, cho là phải, mới biết trước mình nhất nhất.

Tuy vậy mà đối với những việc mới sắp đến, ta cũng vẫn một quan niệm như cũ. Nghĩa là theo được cái mới đấy, nhưng chưa hẳn có cái óc mới, muốn liến.

Như độ đàn ông ai cũng cắt ngắn tóc, một vài ông nhe nhẹ gọi thợ cắt tóc đến, cũng cắt phẳng đi nhưng lại đội khăn lên để không ai biết là mình tóc ngắn.

Những ông ấy thấy ai cũng bảo nên gác cái búi tóc vào Bắc-cổ, nên cũng a-dua bỏ đi, theo mới đấy, nhưng không có óc mới.

Không kể một vài ông, như ông Nguyễn Văn-Tổ làm ở Bắc-cổ, đến giờ vẫn khư

khư giữ lấy cái búi tóc qui hóa trên đầu, không nở rời, nhưng ông ấy thật không a-dua mà có cái óc cổ thái, là hạng người không phải rụt rè theo mới nhưng là nhất định không theo mới.

Những ông ấy háng hái giữ lấy cũ thế nào, thì bọn mới, phải háng hái theo mới như vậy.

Vậy trong việc theo mới, ta cốt có trí xét đoán và trí quả quyết.

Việc nào là đã xét là hay, thì ta quyết theo, chớ vì lạ mà, chớ vì bình phẩm của người khác mà rụt rè, e sợ. Vì nếu vậy, ta lại sẽ mắc vào cái tội kẻ lên đây, nghĩa là theo được mới, nhưng vẫn có tinh sợ mới.

Cũng tiến được đấy, nhưng mà tiến chậm.

TỪ LINH

MÁY CUỘC THI LA

Chủ-nhật trước, hội Vận-dộng (Điền-kinh) đã bắt đầu khai mạc, (Tin các báo)

Chạy bằng tay

chạy bịt mắt

Nhảy sào

nhảy sâu

Trẻ... gái...

Muốn tìm hai tiếng để nói rõ cái tính cách của anh em Cao-dăng thì tôi tưởng không gì hơn hai tiếng trẻ... già. Vì anh em Cao-dăng chúng tôi cũng như anh em thiếu niên ở ngoài và cũng như anh em thiếu-niên chung cả nước nhà. không trẻ hẳn mà cũng không già, mà chính ra gồm hết cả hai tính đó.

Trẻ... già...

Thì bây giờ giờ đi, tôi mới được anh em kính trọng một chút, và không khinh là trẻ con nữa. Tôi nghiệm ra rằng, đi đến đâu mà mình cũng giữ gìn, ăn nói cho có khuôn phép, đứng ngồi chộ tề chỉnh, thì được thiên-hạ khen là người nhơn ngay. Nhưng đây thực là một cái khổ tâm cho tôi, vì tính tôi xưa nay vẫn thế. hay vui vẻ cười đùa luôn luôn bây giờ phải nên những cái vui ấy để tỏ ra một người nghiêm trang. và nhất là nét mặt nếu được có vẻ buồn một chút, thì lại càng ra rắng người nhơn lắm.

Anh em sinh viên Cao-dăng chúng tôi thật lạ, không trẻ hẳn mà cũng chẳng già hẳn, hay nói cho đúng thì có được cả những tính cách quý hóa của hai tuổi ấy.

Có nhiều người lấy làm lạ rằng anh em Cao-dăng sao không tập thể thao, và cả trường không có một hội thể thao nào, dù đá bóng, hay đánh vợt cũng vậy. Khác hẳn với mọi trường các nước, là những trường chỉ có nổi danh ở hoàn-cầu vì thể dục học sinh ta chỉ có trú trọng về « tinh thần » mà thôi.

Đối với chúng tôi, thì một cái thân thể yếu hay khỏe có làm gì. Còn phải để thì giờ mà bàn đến những lẽ cao nghĩa cả ở đời chứ?

Y nĩa muốn khảo cứu những lẽ cao nghĩa cả ấy một cách rành rọt và tường tận, nên chúng tôi nghĩ ra hai cách: một cách là cứ chúi mũi

MỘT NĂM Ở CAO ĐĂNG

(Tiếp theo và hết)

Bài của Việt-sinh

trên sách mà học, học cho thật thuộc còn ngoài ra không cần biết đến những việc gì khác nữa. Còn một cách có vẻ thiết thực và linh diệu hơn, là đến khảo cứu ngay ở các bạn gái, các cô thiếu nữ nhiều khi làm cho chúng tôi có nhiều ý kiến lạ.

Các cô ý hẳn cũng nghĩ như thế, nên mới có nhờ thẻ vàng ngọc « phi Cao đẳng bất thành phu phụ » nhờ thẻ đã làm cho chúng tôi hơi dạ biết mấy, nhưng nghĩ cũng phải, không có gì là quá đáng. Vì những người

sách giấy, lúc các ông giáo hỏi cứ việc đứng lên khoanh tay mà đọc ra như nước chảy, không có vấp-vấp chỗ nào. Tôi không có cái tài ấy, nên những kỳ thi thường ở số dưới, thành 'hử lại thêm một cơ chán nữa.

Thôi cái hy-vọng làm ông Tham, đành chịu lỗ. Rồi dĩ-tiệc, anh em cũng tiếc hộ cho tôi. Me tôi lại tiếc nữa, thì ngân than dài, phàn nàn rằng có lẽ tại nhà không có đất.

Bao nhiêu cái tiếc, lại thêm một cái tin buồn nữa, làm cho tôi ngày ngất

tài giỏi trong nước không ở Cao-Đông-dương còn ở đâu nữa...

[Bỏ trường]

Tháng tư, năm... tôi bắt đầu có ý muốn bỏ trường. Cái học ở trường Canh-nông nặng nề khó nhọc quá, hẳn học trò như tôi không chịu nổi. Thêm một nỗi, trí nhớ của tôi vốn kém, không có thể như anh em khác, học thuộc lòng được hết cả một quyển

cả người, đến hơn một tháng chưa khỏi. Có gì đâu, sau khi nghe tin tôi bỏ học, bà mẹ vợ qui hóa sai người nhà đem trả lại trâu cau, lấy cớ rằng con bà đã nhơn tuổi, không thể đợi được lâu nữa, nên bà sắp sửa gả cho một ông ở trường luật. Tôi biết vậy, cũng cứ lặng yên mà ngâm nghĩ, lắm khi nghĩ đến cô kia (bà tham nay mai đấy!) nghĩ đến câu « phi cao-dăng bất thành phu phụ » không khỏi

thương cho mình sầu số.

Đến ngày, lại cái áo sa hoa, cái nón dừa Huế, từ anh em bạn học bước ra trường, cũng đi dưới cái cổng sắt oai nghiêm này, sao bây giờ cái cảm giác của mình lại khác trước.

Đã ba năm nay, ba năm nay ở ngoài lao khổ, hết làm việc này lại làm việc khác mà cũng vẫn chưa ăn thua gì. Thật cái khổ khăn, cái khó nhọc của sự kiếm ăn, nhiều khi nghĩ lại cái buổi còn học cây ở Cao-dăng mà tiếc. Trách mình sao chẳng học hai năm nữa, mà ra làm ông Tham có sướng hơn không?

Nghe tin anh em bạn học cũ bây giờ đã ra đi làm cả. Lương nhiều, việc nhàn, lại sắp sửa có vợ đẹp nữa đấy! Biết vậy tôi cũng mừng cho anh em được hơn mình.

Hôm nọ gặp anh Tri, anh ăn cười hỏi:

— Bây giờ anh làm gì?

Tôi sượng sùng không biết trả lời làm sao cho phải. Mà anh Tri cũng bình như biết rằng đã lỡ lời, đứng yên không nói gì.

Từ đấy, tuy có gặp anh luôn, nhưng tôi vẫn trách mình không giám nói chuyện.

Tiếp theo « Một năm ở Cao-dăng » kỳ sau sẽ đăng:

Thế giới cũ

Giấy in bản mực tàu...

Vào dịp Hội chợ

PHONG-HÓA

sẽ ra một số đặc biệt

Sắm đồ nữ-trang!

NÊN ĐẾN

HIỆU VẠN-TƯƠNG

Chính hiệu Bà Lục

số 293 k. Phố Chợ sắt Hải-phòng

Có bán theo cách lặt vặt hóa giao ngân.

Quần áo PHAM T Á

Cốt nghiệp trường Học chuyên môn

Paris

Ưu ái... Ưu ái

QUANG-HUNG-LONG

79 Hàng Bồ Hanoi - Số 101

Có bán đủ các thứ sắt, cùng các thứ hàng khác, dùng về việc làm nhà cửa khai mỏ, làm ruộng, và các công nghệ.

NÊN ĐỌC

BÁO ĐÔNG-PHƯƠNG

Tạp ra mỗi tuần 2 kỳ -- Thứ ba và thứ sáu

Nghị luận sắc đáng -- Tin tức thành thực

Directeur: TRẦN-VỸ

Tòa báo: 86, 88 Rue du Pont en Bois -- Hanoi

Sau trận bão...

Hơn vạn anh em miền nam Trung-kỳ phải chịu cái cảnh đói khổ không nhà, không gạo. Ta nữ nào không cứu giúp anh em trong một nước? Xin kịp gửi tiền về bản báo Ai quyền một số tiền 50p. Phong-Hóa sẽ biểu một năm báo

Một việc cải cách lớn

phái nữ-lưu tại kinh thành Huế

Khắp Ba-kỳ, lên nay việc gì cũng theo theo thời mà cải cách, nhất là phái nữ lưu tại kinh thành Huế, độ này lại càng trang điểm giết, nên ngày nào nhà giấy thép Huế cũng nhận được hàng mấy chục hộp nữ trang họa tại đầm và vòng hạt kiêu mới ở nhà Đỗ Chân-Hương Hanoi gửi về. Có lẽ những bậc nữ-lưu khuê các có trang điểm đồ ngáp nghề chăng?...

- Ông cứ để mặc tôi đắm đầu xuống ...
 - Có này mới trong giờ quá!
 - Lạy ông ... ông cứ để tôi nhảy xuống cho ướt rồi ông hãy cứu.

Có con gái nhảy xuống hồ tự tử bảo người phu xe mới vớt mình lên :
 - Nhân liên bác mò dùm hộ tôi chiếc giày.

..TỪ NHỎ ĐẾN NHỎN..

Bên bờ hồ Genève

Trước kia ai cũng tưởng rằng chỉ có nước Tàu là rắc rối lắm chuyện, đến bây giờ mới hay rằng Hội Quốc-liên cũng «tàu» lắm.

Hội quốc liên với nước Nhật

Nhật đem quân sang đánh Thượng-hải, phá Thiên-tân, Tàu yếu thế đem việc lên nhờ Hội Quốc-liên phân xử. Hội cho Tàu là phải, rồi lại cho Nhật à phải, đến bây giờ cũng chưa biết Hội cho ai là phải... Năm sáu tháng sau, mới thấy Ủy-ban điều tra sang Mãn-châu. Ban điều tra sang Tàu, sang Nhật, rồi gửi về Hội một tờ trình rất công phu, vạch những lỗi của Nhật. Hội quốc liên im hơi lặng tiếng, Nhật lại nhận Mãn-châu là nước độc lập. Hội quốc-liên cũng im hơi lặng tiếng...

Vấn đề tài bình

Hội quốc-liên lập ra cốt để giữ hòa-bình, mà giữ hòa-bình cốt nhất là vấn đề tài bình.

Năm ngoài đại biểu các nước họp nhau lại bàn, rồi diễn thuyết, rồi cãi nhau... Năm nay thấy hoãn, có lẽ sang năm cũng hoãn... hoãn để lập ra một hội đồng bàn về vấn đề tăng tài bình.

Chỉ buồn cho mấy ông đại biểu tốn mất bao nhiêu nước bọt mà buồn nhất cho mấy con rơi ở trong nhà hội thấy các ông đến phải bay đi.

Việc bên Tàu

Trong 6 năm nay, trong các báo chỉ thấy luôn luôn đăng tin việc bên Tàu mà từ trước đến nay, có ai hiểu việc bên Tàu ra sao!

Nay đăng tin Quốc-dân-dăng thẳng, mai lại đăng tin Quốc-dân-dăng bại, nay đăng tin Nam-kinh tiêu trừ bọn quân-phiệt, mai lại đăng tin bọn quân-phiệt tiêu trừ Nam-kinh, có lần Tưởng giới-Thạch đòi giết Ông-tính-Vệ, lại có lần Ông bàn nên giết Tưởng, Mã-chiêm-Son hàng Nhật rồi lại đánh Nhật, chết đi rồi lại sống lại, rồi lại chết, rồi lại sống. Ngô-bội-Phu đi tu rồi lại không đi tu, Phùng-ngọc-Tường

nằm yên rồi lại không nằm yên.

Rắc rối thật.

Những người Annam đọc báo muốn biết rõ bên Tàu chỉ thêm rối óc.

Có một cách tiện, là muốn biết việc bên Tàu, bây giờ cứ việc giữ những báo cũ về ba năm trước ra đọc hay muốn biết những việc về ba năm sau thì giờ báo bấy giờ ra đọc.

Nhưng có một cách tiện nhất... là đừng đọc nữa.

Nói khoác

Làm việc gì tưởng là hay thì cứ làm. Thế mà nhiều kẻ chưa làm đã nói tới làm việc ấy ích cho quốc dân, ích cho xã-hội, ích cho nhân quần, ích cho... nhiều thứ, ích cho người khác lắm -- Nhưng người khác nghe đến chỉ nhích miệng cười nụ: ai khiến! ừ, ai khiến mà phải kêu la rầm-rĩ.

Người làm sao viết báo cũng vậy -- cũng nói: tôi ra mở báo vì muốn trả nợ quốc dân, vì một tôn chỉ tối cao thượng vì một mục đích tối thiêng liêng, vì tôi muốn làm việc ích cho các ngài đọc báo... ai khiến!

Cho nên báo nào mới ra đời cũng lắm tôn chỉ, lắm mục đích, .. rút lại chỉ có một mục đích: ru ngủ.

Đến khi người đọc báo đã ngủ hết, không ai mua báo nữa, thì báo cũng ngủ theo.

Nói đến người

Không xét đến việc học các ông đi đây, mà xét đến người thì điều lạ lại còn nhiều.

Ôc các ông, họ đã cho là vô dụng mà đầu thì nhiều truyền lắm: không bóng như quân lính thì cũng bùm tùm như rừng hoang, hay cái mái hiên che gáy và nuôi dạn. Không kẻ mũ đội lệch, quần bao gạo, vai long đình, đi đầu thì vác que, vác gậy; nói tiếng annam không sôi: tôi lấy xe điện về Hà-đông, bác có giờ không, việc đó không nhún lồi. Phong tục trong nước thì muốn lộn ngược hết thầy, chề mồm đàn bà annam tối như hang chuột chù, nhà ai có người chết không bao giờ đến ăn cỗ, quên hẳn đức Thánh Khổng và không chịu cho ông Thổ-Công ngồi giữ nhà.

bàn ngano..

Chỉ khi phần đông bọn thanh niên Nam-Việt thật đã là vĩ đại: mong thì đồ lấy mảnh bành, mong cheng được làm ông thám, ông phán, ... mong có chức phận để yên thân, cả vũ-lưu mệnh mông đem thu lại trong chữ nhân, cái gia tài quý hóa các cụ nhỏ để lại cho ta.

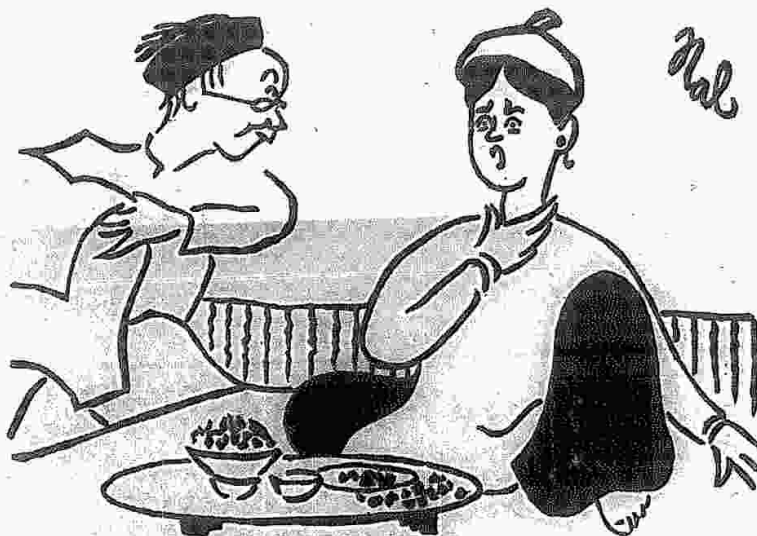
Suy nghĩ đến cứu cánh vạn vật tìm tôi lấy mục đích ở đời chẳng qua chỉ nhọc óc, mệt thân: sống một cách dễ dãi, sung sướng, nhân nhả như con sâu, con bướm, như thanh niên Nam-Việt mới là đáng sống

Chàng ta sinh ra biết cảm, biết nghĩ rồi học, nào luận lý, học tâm lý học vạn vật học... tìm tôi nghiên cứu để làm gì? Để có miếng ăn cho ngon có tấm đệm cho êm. Ai muốn bảo sống như thế không gọi là sống được thì bảo miễn là ta ăn no, ngủ kỹ, sướng lấy thân ta là đủ, người khác khổ, buồn có can hệ gì đâu!

Nhưng này ông tham, ông phán, nếu sống chỉ để thân mình làm nô-lệ cái miếng ăn, thì thả yên giấc ngàn năm, ở địa ngục hay thiên đường, ở đâu cũng được, miễn là khỏi phí cái công trình mình lặn lội, khỏi phí thì giờ mình eam cụi với ngọn đèn quyền sách đến đêm khuya canh vắng.

Từ-Lý

Ăn ốc

- Chết! cậu ơi! tôi nuốt phải cái kim rồi!
 - Mợ đừng lo, để tôi lấy cho cái khác.

Dịp may cho những người còn quốc trái

Ái còn quốc trái Đông-Pháp năm 1922 là thứ phiếu 50p 00 nên mang ngay lập tức đến nhà Châm-Hung số 62 Phố Hàng Bạc Hà-nội thời được giá cao cũng gần như chúng số, và những quốc-trái bằng quan tiền tây, thì bán được giá rất cao, cũng có thể được lãi hơn lúc nộp tiền,

Ba Ech tái !

Ba Ech cũng ba anh em, nhân ngày chủ nhật, ở Yên-báy xuống Phố-thò, thăm mấy người bạn.

Ở Phố-thò chơi lu bù suốt ngày. đi đến đâu bạn hữu cũng thù tiếp ăn cần.

Chiều đến, phải nghỉ tời đường về. vì còn có một chuyến tàu 6 giờ lên Yên-báy.

Bốn ngài từ già bạn hữu, ra ga.

Lúc đến ga mấy hồi nhau :

- Này, bác có tiền không ?
- Không.
- Thế bác ?
- Cũng không ?
- Còn bác kia ?
- Không nổi.

Ấy mới ngày : mà nhỡ chuyến tàu này mai không đến sở kịp lại càng nguy nữa.

Ba Ech nói :

- Mời bà bác cứ lên. Không vé cũng không sao, chắc chẳng có người soát vé đâu, nếu gặp an-nam mình đi đèo đèo rồi đến Yên-báy tôi bảo xếp ga đẩy họ cho vạy liền trả.

Mấy ngài lên ngồi trên cái bòm nước tranh, nước đá để ở toa hang tự chối cũng.

Tay mặt ngoài thân nhiên, hút thuốc lá, cười đùa mà trong bụng ông nào cũng chung một mối lo.

Bỗng một người quay đầu nhìn lên mấy toa trên, rồi đi người ra, điếu thuốc lá ngậm ở mồm rồi ra, rồi xuống. Mấy ngài kia cũng quay lại nhìn thấy thoáng có bóng người soát vé. mà lại là người soát vé tây, còn cách đây có 2 toa,

- Ngụy ! Ngụy to !

Ba Ech gạt tàn thuốc lá, điềm nhiên nói :

- Ba bác đừng lo, để mặc tôi.
- Nói xong lấy tay vẩy người bán hàng buffet trên tàu, giống giặc nói :
- Mỡ hai chai bia, anh có nước đá đây chứ ?

(Xem cột tư)

Thơ đáp người tình nhân mới quen biết

Trách ban tình sao khéo vắn vơ. Nhờ sáng, đoán nhảm, hồi băng quơ. Gái, trai, xấu đẹp cần chi biết. Em biết người đâu ? Chỉ biết thơ

Khéo ai gieo nạng mỗi ngờ, Lại còn ngờ ngẩn, vẫn vơ thêm buồn ! Nếu muốn biết ngọn nguồn Thị-Mốc, Thì bạn nên hãy đọc thơ xưa :

Tam Nguyên hỏi thừa bấy giờ, Tặng khen Mẹ Mốc bài thơ còn truyền. Ấy cội gốc căn nguyên ở đây, Rong rôi xưa nên lấy tên xưa

Bạn tình nay đã rõ chưa, Thấy tên này có còn ngờ nữa không ? Căn chi biết mà hồng có mốc, Căn chi hay người ngọc có tên ?

Vì chàng duyên thực là duyên, Lấy bên cao-thượng, gác bên thường tình. Nếu hẳn thực ba sinh duyên nợ, Sắc khuyển thánh gác bỏ một bên.

Xin đừng vì một chữ lên, Để duyên dắm-thắm hóa duyên bề-bàng. Vì thực muốn thơ văn kết bạn, « Sắc sừng danh » hỏi gan nữa chi ?

Hay là cũng bạn tình si, Ngoài câu ham sắc, biết gì nữa đâu ? Ấy bởi có yêu nhau mới thực, Đừng vì câu chính trực mắt lờn ?

Còn như sợ giả mà hồng, Bạn thơ nào phải vợ, chồng mà lo ? Hẳn bạn tình nay hết vắn vơ, Khuấy giông nước ngọc đỡ b an quơ

Trăm năm ghi để nhờ sơn sắt, Xin chớ quên người đã gửi thơ.

Phạm-thị-cả-Mốc (Nam-dinh)

NGŨ NGÔN

Ba Ech đi xe đạp

Ba Ech được buổi thành thời, Thuê giờ xe đạp chạy chơi phố phường. Bon-bon lướt trên đường giải nhưa. Chỉ-phiền vì nắng tựa lò than. Tay lau chân, miêng phàn nàn, « Thu rồi, còn nắng chang-chang hồi giờ ! »

Lời than vẫn lọt tai Thương-đế, Người động lòng thương kẻ không ở. Bồng đầu có dăm mây to, Hiện ra che lấp vầng ở ryp-giờ.

Éch đặc chỉ miêng cười ha-ha. « Hẳn mình là thiên-tử chi đây. » Không sao lại có vầng mây, Rõ ràng ngũ sắc che ngay trên đầu.

Rồi hếch mắt, vênh râu lên ngăm. Vầng mây bay thắm-thắm trên cao. Chẳng may thêm gách húc vào, Rung rẩy tay lái, bở nhào, ngã xe.

Sưng bừng chân, loét toe đầu gối, Giây suýt xoa mới hồi hận rằng : Bởi mình mơ tưởng lãng-nhàng. Nên chi hạ bệ đừng quăng ra đường.

Trên thế gian thường thường lắm kẻ, Gấp dấp may càng dễ hợp mình. Tưởng ta là bậc thần minh, Lên voi, xuống chó, vẫn anh Ba Gan... TÙ MỒ

Ba Ech tái !

- Bấm số.
- Thế thì mở hai chai bia cỡ vàng và lấy 4 cốc lại đây.

Ba người kia gương lo mắt mà nhìn Ba Ech, tưởng bạn vừa mới phát bệnh điên, cũng gương cầm lấy cốc rượu bia đầy bọt uống, nhưng uống đến đâu lo đến đấy.

Khi uống được lưng cốc. Ba Ech bỗng nói to :

- Thôi... thôi, bác để tôi già, bác cứ để mặc tôi.
- Rồi gọi người bán hàng đến :
- Này, trả tiền ! Anh có tiền đổi lại không ?
- Bấm ngài bao nhiêu ?
- C i giấy hai chục
- Bấm thế thì không có.
- Thế thì làm thế nào bây giờ. Tôi tại cần tiền lấy 4 củi về, lúc này ra ga chậm không kịp lấy ở ga... Thế anh hãy đưa tôi giạt tạm 2 đồng.
- Bấm ngài xuống đâu ?
- Tôi xuống Yên-báy.
- Bấm xuống Yên-báy lâu đồ những 15 phút, ngài xuống ga đổi thế nào cũng được... Bấm thế ngài lấy bao nhiêu ?
- Anh đưa tôi 2 đồng cũng thừa cháu.

Vừa nói xong thì người tây soát vé cũng vừa đến, Ba Ech đưa ngay 2 đồng ra lấy vé, lại còn thừa mấy hào đổi túi.

Rồi bốn ngài lại ngồi vào uống cạn cốc bia, nhưng lần này uống đến đâu mắt mê lăm lăm đến đấy !

NGUYEN-VAN-CUOI

Thuốc-lão Đông=A

Gửi như thuốc lá Hát ngon, lâu liệt. Bỏ túi rất tiện. Ai muốn mua buôn gửi thư hỏi Trần-Hiệt Nich-Tiên-Ninh-Giang.

Tuyệt hết Bệnh lậu. Giang

Các ông ! sau khi mổ... (text continues describing the medicine's effectiveness for gonorrhea)

Con người đang thời kỳ phát hành, đi đại tiện ở... (text continues describing the medicine's effectiveness)

Mà người bệnh phải ra thì thấy hấp hối rồi bạch qui... (text continues describing the medicine's effectiveness)

Nhưng thuốc đã kể ra đây đây... (text continues describing the medicine's effectiveness)

Bình-hưng 89 Pavillons (phố Mã-Mây) Hanoi
giấy số 548

NÊN HÚT THUỐC THƠM ANG LÊ

COMPAGNIE COLOMBE

TU CAO ĐẾN THẤP.

Một người đàn bà làng Bát-tràng chất vấn báo Phong-Hóa
 — Chúng tôi xem báo Phong-hóa, có bức tranh vẽ về làng Bát - trảng. Bức tranh đó dựa theo câu phong rao cũ, tuy đúng ý, nhưng khác sự thực trước mắt.
 -- Đó là bức tranh ngụ ý, nếu ý nghĩa đáng như câu phong rao là được rồi. Bà làm ơn cho biết khác sự thực ở chỗ nào?

-- Là vẽ đàn bà kéo gỗ, và đàn ông bế con. Đàn bà làng chúng tôi không từng kéo gỗ bao giờ, vậy cũng không sẵn cao như vậy, chỉ gánh nặng hay buôn ngược bán xuôi, vai người nào cũng đeo cái bị thì có. Còn đàn ông chúng tôi liệch sự, đâu có bế con hay chúi đầu vào bếp như vậy; chỉ có nắm giải bứt thuốc phiện hay rung đùi uống rượu mà thôi.

-- Kéo gỗ hay gánh nặng, bế con hay uống rượu, đáng nào cũng vậy, ý chúng tôi chỉ muốn tỏ rằng: đàn ông không nên để đàn bà làm những công việc nặng nhọc mà trong lúc đó mình nằm giải... Bức tranh nếu có hàm cái ý nghĩa ấy là được rồi.
 -- Chỉ em làng chúng tôi nhiều người lấy làm mich lông.
 -- Nếu các bà mich lông, là các bà chưa hiểu rõ bức tranh đó. Bức tranh ấy ngụ ý bệnh phụ-nữ Bát-trảng có cái đức tính tốt là chịu khó làm ăn vất vả để cho đức ông chồng có thể nắm giải bứt thuốc phiện hay uống rượu, như lời bà nói. Đàng lẽ đàn ông làng Bát-trảng muốn cải chính mới là phải, ... nếu thật có chỗ có thể cải chính được, nhưng biết làm thế nào mà cải chính được câu phong rao! Muốn cải chính câu phong rao, chỉ có một cách riệu nhất là tự sửa lấy mình.

Nghị-viện
Gần nhà điện. — Bàn về việc nhà thương điên ở Vối (Bắc-giang), ông Ngô-tiến-Cảnh đứng giây nói:
 Tôi nói thì có lẽ các ngài tin hơn vì tôi ở gần nhà điên nên biết rõ...

Chưa chắc! ông Cảnh ạ! Tôi tưởng ở gần cũng chưa rõ, chỉ có ở trong ấy là biết rõ hơn cả!

Ông Lê-văn-Phúc lễ phép
 Ông Lê-văn Phúc lễ phép quá!
 Đừng gậy nói ra rằng khép nép, kính cẩn — mà mỗi câu thưa với ông nghị-trưởng lại một tiếng bầm kính trọng lắm.
 Ra Nghị-viện thì phải mạnh-bạo lên mới được chứ!
 Hay là ông... nhăm đấy?

Ông Đặng-phúc-Thông không về Huế đâu!
 Từ ngày ông Nguyễn-Đệ lai Kinh, nhân tài ngoài Bắc nhiều người cũng sinh ra chứng... mền yêu cảnh sông Hương, núi Ngự,
 Mới đây thấy các báo đăng tin ông Đặng-phúc-Thông, kỹ sư khoáng vật sắp được vời vào Nội, đã mừng cho các mỏ chưa khai ở Bắc kỳ. Rồi lại thấy trong báo Đông-Phương ông nêu lên mấy giòng: tôi không về Huế.
 Lại mừng cho các mỏ chưa khai ở Bắc-đô.

Ông Nguyễn-công-Tiểu với viện khảo-cứu về khoa học Đông-dương
 Thiên hạ ai không biết Đông-dương ta có một viện khảo cứu về khoa-học xin cố đọc hết bài khảo-cứu về viện ấy đăng trong tạp-chí khoa học số 33.
 Trong bài ấy, có một đoạn rằng: « hạng » hội viên « viện bầu lên thì có: những người Pháp hay là người Nam ở thuộc-địa, có tiếng giỏi về khoa-học chuyên-môn. Bàn quản chủ nhân được dự vào hạng này: »
 Nước Nam ta người tài cũng nhiều, song chưa thấy ai vừa có tài lại vừa khiêm tốn như ông Nguyễn-công-Tiểu. Ông có « tiếng giỏi » về khoa - học

chuyên-môn về môn gì ông không nói rõ, ông có nói đến đâu?

Ông Nguyễn-công-Tiểu là một cây lau mọc trong bang Thủy-tiểu-Trang ở vườn hoa Bách-thú.

Cái đức tính khiêm tốn của ông Tiểu lớn lắm! Nên trong bài khảo cứu ấy, ông có nhắc lại rằng năm 1929, ông có gửi ba bài khảo cứu về lá gì, ông không nói rõ sang hội-nghị Thái-bình-Dương ở Java, năm 1933, ông sẽ gửi một bài khảo cứu về lá với sang hội nghị Bắc-mỹ ở Vancouver, không phải là ông muốn dương danh ra với bà con đâu, chỉ vì tấm lòng yêu khoa-học, yêu quốc dân đó thôi. Ai là người yêu khoa học chó vội làm là ông khoe.

Ái là người lo về khoa-học nước nhà. — Cũng trong bài khảo cứu ấy, ông Tiểu lo cho khoa-học nước nhà, nên có bảo cho ta biết rằng năm 1936 ở Đông-dương ta sẽ có cuộc hội nghị về khoa-học, và mong cho ta mỗi người sẽ soạn một vài bài « khảo-cứu » đem trình cho hội. Khảo cứu về gì? Ngoài « lá với », rừng sâu núi thẳm có thiếu gì lá.

Một bức thư của bạn đồng-nghiệp trong Nam
 Saigon le 2 Novembre 1932
 Thưa ngài,

Từ hôm qui báo ra hàng tuần lời nay, ngài có gửi đôi cùng bôn bảo, chúng tôi rất cảm thịnh tình.

Chúng tôi rất tiếc vì pháp luật bỏ huộc mà không thể gửi đôi lại cùng qui báo được, xin ngài biết cho. Số Phụ-Nữ kỳ này chúng tôi có cố-dộng cho qui báo, đó là một việc chúng tôi làm theo lương tâm, thấy trong nước có một tờ báo có vẻ khả-quan như thế thì cố-dộng, khen tặng, chẳng dơ tới ngài phải nhắc.

Ít hàng kinh thâm ngài cũng qui-vị trong tòa báo được vạn an và chúc cho qui báo được thịnh đạt.

Kính thư
 Ng-đức-Nhuân
 (Phụ-nữ Tân-Văn)

Một tờ báo đáng đọc
 Ấy là tờ « Phong-Hóa tuần báo » của ông Ng-tường-Tam, ở đại-lộ Henri d'Orléans, số 25, Hanoi,

Báo « Phong-Hóa » in theo kiểu nhật báo thường, có 8 trang, (1) có nhiều bài hay, vui; có rất nhiều hình vẽ vừa khéo, vừa có ý nghĩa hay, và cách xếp đặt không khác gì những tuần báo lớn ở Paris, như: Gringoire, Candide...

Chúng tôi rất vui lòng giới thiệu tờ « Phong-Hóa » với các bạn đọc giả, lại chúng tôi cũng dám hứa rằng ai hay kiến tron thế nào, khi đọc tờ « Phong-Hóa » cũng đều vừa lòng mãn ý hết thảy.

(1) Trước khi báo ra 16 trang.

Ông Nguyễn-huy-Hợi
 bệnh vực nhà giáo
 Nghị viên đầu tiên có xét đến một điều thỉnh cầu của ông Ngô-tiến-Cảnh xin bỏ chức kiêm học và chức đốc học. Ông viện lẽ rằng phân nhiều các quan Kiêm, quan Đốc làm làm cái dờm sáng, nhất là đối với bạn đồng nghiệp. Theo lời ông Phách thì có khi gọi cả các vị giáo học thi-sai bằng máy...

Trong viện chỉ có ông Hợi đứng lên bâng hai bệnh vực các ông Kiêm, ông Đốc...

Nên hồ ông Hợi đi làm giáo học thí-sai cho ông ấy biết mùi, kéo ông còn khem miếng dính chung.

Ông Nguyễn-công-Tiểu chưa khiêm tốn bằng ông Nguyễn-quế-Dương

Ông Nguyễn-quế-Dương ra ứng cử nghị-viên Cảnh nông thương mại phía Bắc Trung-kỳ. Dưới cái tờ đặt của ông, những người đi bầu nên kính cẩn đọc mấy giòng chữ như sau này:

Nguyễn-quế-Dương
 Nông công thương nghiệp chủ,
 Thanh-Nghệ-Tĩnh canh nông, thương mại nghị viên,
 Đông-pháp tức mẽ tư vấn nghị viên,
 Nguyễn Đông-pháp kinh tế lý tài Đại-hội-nghị Nghị-viên
 Nguyễn trọng sư tòa Thông phán,
 Nguyễn Thanh-hóa Nông-Giang Lĩnh-Chương chủ sở sự,
 Nguyễn Á-Đông Lĩnh-Chương Hội chủ sự
 Nguyễn Thanh-hóa Ginh điền sở, chủ sự

Bắc-kỳ Quảng-thiện hội sáng lập viên
 Nguyễn Trung-bắc-kỳ nông công thương tương tế hội, hội trưởng,

Sáng lập viên chi hội Phan Rang (Trung-kỳ) Bắc-Ninh (Bắc-kỳ)

Độc quyền đại-ly ở Thanh-hóa.
 — Đông pháp chuyên ngôn công lý (Tuileries)

— Đông pháp thiết-tiến công ty (société des tuyaux et agglomérés de l'Indo-chine,
 — Kim khí công ty (Descours et Cabaud-produits métallurgiques,)

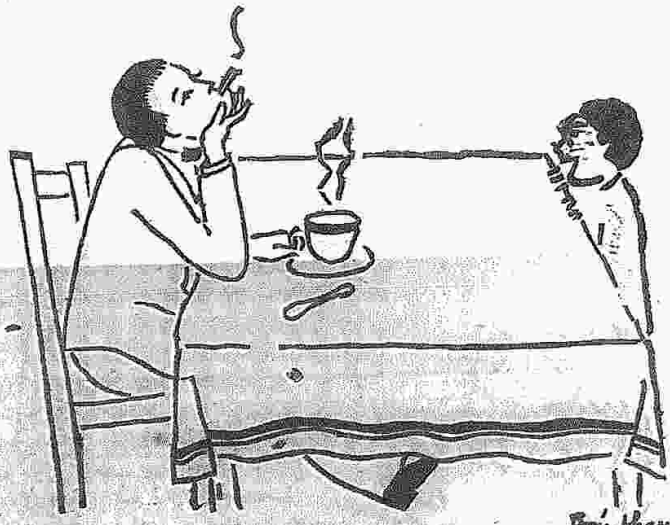
Có lẽ vì ông khiêm tốn quá nên ông quên mất không biên thêm mấy cái trọng chức của ông như:

Gia đình Ng-quế-Dương nghị trưởng hội.

Thực phạm thực thụ hội viên,
 Nguyễn-quế-Dương phu nhân chủ nhân ông.

Nhưng thôi! không giám mách ông nữa, vì sợ giải quá, ông lại phải in danh thiếp khổ nhật trình!

Phát minh

Nhờ ông Nguyễn-công-Tiểu
 Năm ngoái ở Thái-lãnh, có một thứ sâu lạ cắn lúa, làm hại hết mùa màng, nhất là mấy huyện Đông-quan, Quỳnh-côi. Phụ-lực — dân xin nhà nước tìm cách đề phòng, sở Canh-Nông phải một ông kỹ-sư tây xuống thăm.
 Sau khi xem xét, ông kỹ-sư nói:
 -- Mùa này chưa không cứu được! Chỉ có một cách: gặt xong, bao nhiêu gia đốt phăng đi là được.
 Ấy chết, thóc đã mất, còn gĩa phải để mà thôi chứ?
 Năm nay ông kỹ-sư không thấy vẽ, chỉ thấy sâu vẽ, mà vẽ càng lắm, hại lúa rất nhiều. Mấy cụ bàn nhau đem mấy con sâu gửi lên cho ông Tiểu thể nghiệm, vì xưa nay vẫn nghe liếng ông là một nhà côn trùng học rất giỏi và hay làm những việc ích quốc, lợi dân?
 Đến lúc bắt mấy con sâu để gửi lên thì nó quần-quại ra ý không chịu đi. Thôi, ông Tiểu chịu khó vẽ vậy!

— Câu a! tiếng tây cũng có tiếng giống tiếng ta cơ!
 — Tiếng gì?
 — Café là nước cà-phê.

CUỘC THI TRUYỆN « VUI CƯỜI »

V U I . . C U O I . .

Bắt đầu từ số này bản báo mở một cuộc « thi cười » Trong mỗi số, sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bản báo xét ra là hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng : Giải nhất một năm báo. Giải nhì nửa năm báo để thưởng hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo ấy.

Mỗi bài không được quá ba mươi giòng.

Xin đề chỗ ở cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biểu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HẢI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài bức tranh bay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng : Giải nhất một năm báo.

Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 13 phân, chiều cao 10 phân, có lời chú thích hay không cũng được, miễn huân cười thì thôi.

Ông N. C. phố P. K. Hanoi.

1. Không nên quên thầy : bắt chước chuyện cũ.

2. Nói ngọng : đã tục lại nhạt.

3. Vừa giãy vừa mông : đã bắt chước lại nhạt.

Ông T. T. T. phố H. C. Hanoi.

1. Cửa nhà : hơi nhạt.

2. Tim thuật : hơi nhạt.

Ông N. D. L. phố M. L. Hai-phong.

1. Con mắt tinh đời : bắt trước chuyện cũ.

2. Cái chính : đáng được.

3. Cái con thầy cảnh sát : đáng được hơi tục.

Ông N. V. H. Rue des P. Hanoi.

1. Chấm thi : chuyện cũ

2. Trong hiệu thợ cạo : đáng được

3. Tự tử : hơi nhạt

4. Cảm ơn : đáng được

5. Lịch sự : đáng được.

Ông T. V. Thủ y Bắc-Ninh

Mất một nửa : Rất hay nhưng tục quá, không đáng được.

Các bài dự thi

Của ông N. D. L. Hai-phong:

1. Cái chính

Số báo ra ngày hôm qua, trong bài một ổ sục vật, ông P. V. đăng có những câu sau này:

... Vì ông tham Ngân đi xe lâu, không mà-cà, lại trả tiền ít quá, nên người phụ-xe xin thêm, ông tham nôi giận (ôm lấy ức người ấy mà đánh, rồi lại gọi cô vợ ông, con ông, anh em ông, thằng ở, con đi nhà ông ra đánh người đáng thương kia một cách tàn nhẫn...

Những câu ấy không đúng sự thực: Vì lúc đánh thằng phụ-xe kia chỉ có nhà tôi, hai cháu, bác cháu với chủ nó ra hợp sức với tôi thôi. Thằng quít với con sen đầu đi văng cả,

Vậy xin cái chính lại cho.

Tnam Ngân ký

II Cái oan thầy cảnh sát

Anh Tường đi học về, buồn tiêu tiện quá, đứng bên quần lên ở sau một số cảnh sát nọ.

Cái khò chịu vừa bớt được một nửa thì bỗng một viên cảnh sát già vợ được, bắt tặc khấc phải vào « bốp » ngay. Đi được hai bước, cậu học trò oan:

— Ông đã không tha thì hăng để cho ôi tiêu nốt đi đã: chứ mới nửa chừng mà đã chịu phạt thì sao đành.

Người cảnh sát ừ. Tường ta trút nốt gánh nặng.

Lúc vào phòng giầy ông cầm, người cảnh sát ộp ộp nói coi có mình bắt người thiếu niên.

Tường ta đem hết cái hùng hồn của tiếng phốp ra để cãi.

— Thưa ông (Tường nói tiếng lợy) què thực tôi không giám tiêu bậy. Nhưng tại tôi thấy ông này lịch người cảnh sát) đứng đó phòng uế, tôi tưởng được phép nên mới phốp về theo. Không ngờ ông ta không muốn ai bắt chước nên mới bắt tôi vào đây.

— Có thực nó cũng tiêu tiện không?

Người cảnh sát già tưởng ông cầm hỏi mình, nên gật.

Người học trò lại nói.

— Chủ tin ông cầm ra sau « bốp » mà xem tang chừng. Rãnh rãnh có một bãi uế của người cảnh sát, với cạnh đấy, là bãi của tôi, nhỏ hơn.

Ra đời chừng đồng sau, người cảnh sát già không đủ lời phân giải cái oan của mình nên phải một bữa mắng.

1. Trong hiệu thợ cạo

Khách cạo dần. — Này thôi bác, dùng nói những chuyện giết người thật cô ấy, tôi những dọn sà tóc gáy...

Thợ cạo: — Ấy có kể thế mới dễ cạo tóc gáy vì nó đã dựng đứng cả lên.

2. Cảm ơn

Thằng bé ngã xuống sông; một người khách qua đường vớt lên được. Bỏ thằng bé chạy đến hỏi ân-nhân thằng bé, « có phải ông vừa nhảy xuống vớt con tôi ở dưới sông lên không? »

Khách qua đường: — Vâng, chính tôi đã...

Bỏ thằng bé, trọn mắt: — Thế ông còn đợi gì mà chẳng nhảy xuống sông lần nữa mà vớt nốt cái mũ của con tôi đang nổi kia.

3. Lịch sự

Bổ máng con. — Bận sau, máy có sang nhà lão Nhiều mời (tao về ăn cháo, hay ngóng cũng cứ phải nói mời thầy về soi com, chứ không được nói đến cháo, hay ngó nhờ?)

Hôm sau, cậu con sang bên lão Nhiều mời bố về soi cháo (thay com):

— Mời thầy về soi com, kéo mẹ con múc rá, bố đã lâu rồi sợ nó đặc.

Cậu bé hôm đó về nhà được: hơi cái (tát tai).

Hôm sau nữa, nhà lại lược khoa thay com, cậu bé lại phải sang mời bố về soi com.

Cậu bằm: — Mời thầy về soi com, để bóc vỏ cho lợn a.

Hôm ấy ông Nhiều được bữa cười thỏa da.

Tự vựng hoạt kê

Máy hát là thứ máy để người bán khi ế hàng quay lấy để một mình nghe cho đỡ buồn.

1. Răng là một thứ xương các cô nhuộm đen rồi lại cạo trắng.

2. Răng vàng là một thứ răng không phải răng dùng để hay cười tươi.

3. Hạt vàng là một thứ hạt sáu thành chuỗi quần vác ở để làm răng, đã đem giấu vào trong áo mà lại cổ làm cho người ta trông thấy.

4. Phụ nữ thời đàm là một thứ báo của đàn bà đọc để đàn ông có chỗ viết báo.

5. Khăn xếp là một thứ khăn để các ông kèm-học dùng cho tiện.

6. Rượu là một thứ nước lã đối với ông Nguyễn-khắc-Hiểu.

Chuyện Hoa-Hy

Một nhà cư phú Hoa-kỳ đi với người thu ký riêng qua một cửa hàng buôn. Nhà cư phú thoáng trông thấy trong nhà hàng có một cô bán hàng xinh đẹp tuyệt trần, liền rẽ vào, đến gần cô hàng hỏi:

— Có cho tôi mua một cái hôn

Người con gái, hơi ngạc nhiên, nhưng lại định tâm ngay, mỉm cười nói một cách rất lễ phép:

— Thưa ngài, dùng nghìn quan.

— Vâng được, tiền đây, xin có giao hàng cho.

Cô hàng liền bảo mụ giữ, vừa xấu vừa rõ:

— Bà giao hàng cho ông này.

Nhà cư phú cứ điềm nhiên như kh ông, quay lại bảo người thu ký riêng:

— Nay anh, đến mà nhận lấy hàng.

Tranh dự thi (số 1)

Khách đi dò (đi đến dĩa sông): — Chẳng nói đâu gì ông, tôi không còn đủ 2 xu; xin ông lấy vạy 1 xu. . .

Lái đồ (trước làm aide-chauffeur): — Thế thì đây đã đến nửa đường, xin mời ông xuống.

Tào lờ

Ông Hảo thấy ai xin mời h việc gì, ch rất nhũ. Một lần ông đương đi ngoài đường, gặp một người quen, hay có tình ân bàm. Chưa kịp bắt tay, thì bạn đã nản-nl:

— Chỗ thân tình, bác làm ơn cho vạy năm chục.

Ông ta vội lấy vì mở xem, rồi nói: tôi lấy làm tiếc, ở đây tôi không đem đủ, chỉ có vài đồng tiêu vạy.

Bạn vội văng hỏi: thế ở nhà?

— Cảm ơn bác. ở nhà bình yên cả, các cháu vẫn chơi.

Nói xong đi thật nhanh.

Bách thú

— Chả biết chủ-nhật này chúng ta đi chơi đâu cho có nhiều sự thú?

— Lên Bách-Thú.

Khó gì

— Nói tiếng Tàu có khó không nhỉ?

— Chưa khó, chỉ học thuộc một câu là được như Tàu đặc:

— Câu gì?

— Câu này: tôi ở phố hồ đi phố hàng phố, sang phố hàng phố rồi vớ về phố hàng phố.

Lời con trẻ

Hai bố con đứng nhìn xe lửa chạy qua. Bố bảo con:

— Này Liên, cái xe lửa nó chạy nhanh không?

Liên (lên sáu), nhìn theo cái xe lửa một lúc rồi thông thả nói:

— Nó chạy đâu... cái tàu nó bỏ đấy chứ.

Liên đi thử nào dựng vào cái ghế đầu làm đồ ghế võ mất cái chèn.

Mẹ Liên gật mắng:

— Mất mấy đống mà đi dựng vào ghế Liên vừa khóc vừa nói:

— Con có dựng vào cái ghế đầu, cái ghế dựng vào con đấy chứ!

Thư chó lạ. — Liền đi xem Bách-thú với em về, Mẹ Liên hỏi:

— Con xem Bách-thú có những con gì?

— Thưa mẹ, nhiều lắm.

— Có nhớ con nào, kể chuyện mẹ nghe.

— Thưa mẹ, nhiều con chó họ nhốt trong lồng.

— Làm gì có chó ở Bách-thú?

— Thưa mẹ, có đến năm, sáu con chó, nó cứ nhẩy-nhẩy, nó leo lên, leo xuống, nó lấy chân gãi đánh đạch rồi nó bắt chấy.

Mẹ Liên giắt Liên đi chơi, thấy có cái mặt đá tròn ở trên cái bình phong liền giàng nghĩa cho Liên nghe:

— Cái hình này là hình tròn, nhớ lấy,

— Thưa mẹ, nó có tròn đâu... nó hình mặt giàng đấy chứ..

Mẹ Liên giận Liên:

— Từ giã ai bảo diên gì thì phải văng không được vì... nhờ nhờ.

Liên gật đầu:

— ừ con nhớ rồi.

Chủ Liên hỏi Liên:

— Có yêu chủ không?

— Có.

— Yêu nhiều hay yêu ít.

— Yêu ít.

— Thế yêu ít hay nhiều?

— Yêu nhiều.

Vào dịp Hội chợ

PHONG-HÓA

sẽ ra một số đặc biệt

Chuyện Phong-Hóa

BẠN...! CHỈ LÀ BẠN...!

Của Trần-khai-Hưng

— Vô lý!
 — Vậy chỉ cho rằng: nam-nữ vẫn cứ phải giữ thu-thu, bất thân như xưa chăng?
 — Không hẳn thế... như chị bảo một trai một gái chơi bởi với nhau mà có thể chỉ là một cặp bạn bè thì tôi không chịu... Con người há phải là khúc gỗ!

Cô giáo Lan và cô giáo Qui ngồi trên lan can ngoài hiên trường Nữ-học, cùng nhau đàm đạo. Ngoài sân bày trẻ nọ đùa, đuổi nhau quanh mấy

sống trong hoàn-cảnh mới
 -- Chị muốn sống ở hoàn-cảnh nào thì cách hành-vi của chị cũng bị công kích. Chỗ chị em tôi nói thực... Vấn biết câu chuyện chị với anh giáo Tâm chẳng có gì... nhưng không nói đàn xa... ngay trong giáo giới... họ thì thảo... họ chỉ trích dữ lắm...
 -- Lan chép miệng cười khinh bỉ.

thường lại chơi nhà nhau ở mãi khuya mới về...
 « Họ đồn thế chứ đồn nữa tôi cũng chả cần. Chắc anh cũng một ý tưởng như tôi. Nhưng tôi lạ một điều là người đời họ ngộ nghĩnh tẻ! Họ cho một người đàn ông và một người đàn bà không thể chỉ là bạn được... Thương cho khối óc cũ rích của họ... Cái gì không vào khuôn sáo, tư tưởng chung của người thường là họ chắc không thể có được. Xưa nay họ chỉ thấy bề trai gái chơi bởi với nhau là phải có tình, có ái tình nên họ hiểu sao được cái tình bằng hữu cao-thượng của chúng ta.

Anh lại chơi ngay tôi rồi chuyện.
 Bạn anh: Lan
 Một khắc sau, con ở trở về, đưa Lan bức thư trả lời:
 Chị Lan

« Tôi tiếc rằng mắt bạn chăm bài học trò không lại chỉ được, xin chị tha thứ cho.
 Chị không đề ý đến câu chuyện bịa đặt ấy thực phải lắm. họ đem cái tri thức hẹp hòi của họ ra mà bình phẩm những sự hành-vi, những tính tình cao thượng của ta sao được.»

Kính thư: Tâm
 Ba tháng sau, Tâm về nghỉ hè ở nhà quê.
 Một hôm nhận được thư bạn, mừng rỡ sẽ vợ ra xem.
 Thư rằng:
 (N. B ngày 15 juillet 1931
 Anh Tâm.

Tôi ở đây đã hơn một tháng nay. Lúc mới về tôi lấy làm thích phong cảnh nhà quê lắm, ngày nào cũng cùng các em bé hoặc đi chơi mát, hoặc đi câu đi thuyền...
 Nhưng chỉ được độ một tuần lễ thì tự nhiên tôi thấy chán, vì bây em bé chúng nó chẳng biết chuyện trò chi...
 Lúc ấy tôi nhớ đến anh, nhớ đến những chuyện nghĩa lý xâu xa chúng ta cùng nhau bàn luận,
 Thì ra bạn vẫn thân hơn anh em chị em, vì anh em chị em là ta phải có ta tránh cũng không được, chứ bạn thì ta tự trọn lấy, nên bao giờ cũng cùng nhau ý hiệp tâm đầu.
 (Bạn anh: Lan)
 (N. B. Ngày 20 juillet 1931)
 Anh Tâm.

Cảm ơn anh, bức thư âu yếm của anh tôi đọc đi đọc lại mà không biết

chán, thì ra anh cũng như tôi, cũng như tôi à?
 Tôi hôm qua tôi bán khoán không ngủ được, nhớ tới khi ở N. G cũng giờ ấy chúng ta đương trò chuyện vui cười là chừng nào... Tôi liền giấy lấy giấy bút định viết thư thăm anh.
 Nhưng trông qua cửa sổ thấy trăng sáng đẹp quá. Bỏ bút giấy, tôi xuống sân bích bộ, ngắm trăng. Tôi đi bên bờ ao, mắt nước long lanh, gợn chạy lăn tăn, trong trí ẩn lại câu Kiều:
 « Vàng gieo ngấn nước cây lồng bóng sân».

Tôi bỗng thấy cảm tình chan chứa, trái tim hồi hộp. Tôi như có sự gì lạ ở trong lòng mà tôi không hiểu... Đến tí. Tôi cũng không hiểu tôi... Hình như nay tôi khác hẳn trước... Trước thì trí tôi bao giờ cũng sáng-sủa, mà nay tôi thấy tôi mờ mịt! Đừng trước cái cảnh êm đềm ấy, tình hồn tôi như bị sức động, động nổi --anh đừng cười nhé --đến nỗi... như hàng lệ dầm dìa trên hai má...
 Nhưng tôi còn đủ chút trí sáng mà tự nhủ tôi:
 — Sự cảm động đó chỉ có trong chốc lát, đi ngủ mai dậy sẽ hết...
 Thôi nín nhảm mãi làm nhảm tai anh
 Bạn thân của anh: Lan
 «N. B. 25 Juillet 1831»
 Mon cher Tâm

Tôi buồn quá từ chiều hôm qua đến nay chẳng ăn uống gì... Mà suốt năm hôm nay hôm nào cũng ngóng thư bạn...
 Anh tề quý!
 «Bạn yêu cũ anh Lan»
 Hai hôm sau, Tâm nhận luôn được bức thư vẫn tất chỉ có hai chữ gọn thon lỏn:
 « Yêu anh... Lan »

gốc cây, dưới bóng lá bàng um tùm xoe rộng như rừng tán xanh. Lan ngắm lũ trẻ rồi tìm tìm cười bảo bạn:
 — Chúng nó sẽ được sung sướng hơn bạn ta nhiều!
 — Sao chị không trả lời tôi, lại nói lảng sang chuyện khác?

Ấy chính tôi trả lời chị đó. Cái lý thuyết nghiêm khắc của chị khiến tôi lại tưởng đến tương-lai của bạn trẻ. Chúng nó sẽ sung sướng hơn ta... Nếu ta sống lui lại mười mười năm năm về trước thì ta còn đỡ thấy đi lạc đường, vì thà rằng ta cũ hần. Ngày nay ta ở vào một thời kỳ cũ không ra cũ, mới không ra mới, người đời họ chỉ đem cái tri thức giả giang, đem bộ óc «sượng» mà bình-phẩm những sự hành-vi của ta...
 Qui cười sáng sặc, ngắt câu bạn:
 — Ném thử xem óc tôi có sượng không?

Lan như không lưu ý đến câu chế giễu của Qui, cứ thân nhiên nói tiếp theo:
 — Chứ như bạn hậu sinh kia chắc lúc chúng nó tới tuổi trưởng-thành thì thế nào cũng sống trong một hoàn cảnh thích-hợp...
 — Biết thế nào là thích hợp?
 — Thích hợp, nghĩa là người mới

— Tôi không chấp... nhưng họ thì thảo những gì?
 — Họ nói hai người đi đâu cũng có nhau, chuyện trò quí tư thâm mật, họ còn đồn nhiều điều tẻ nữa kia.
 Chị cứ nói.
 — Họ bảo có khi anh Tâm lại chơi nhà chị ở mãi đến khuya mới về.
 — Có thể! Mà có khi tôi lại chơi anh Tâm cũng ở mãi đến khuya mới về... dần chúng tôi yêu nhau lấy nhau cũng không sao kia mà... nhưng tôi xin thề với chị rằng anh Tâm đối với tôi chỉ là... một người bạn...
 Bà tiếng trống vào học làm ngắt câu chuyện của hai cô giáo. Bầy trẻ nhỏ, tóc cài lược hồ sũa sau lưng cùng nhau rầm rập kéo vào trong lớp. Qui nhìn theo, có ráng lãnh đạm, bắt tay bạn không nói gì...
 Ở nhà trường về, Lan ngồi cười một mình, rồi lấy giấy viết bức thư sau này:
 Anh Tâm,
 « Sáng hôm nay tôi được nghe câu chuyện tức mình mà nhất là tức cười quá / Họ đồn chúng ta là một cặp nhân-tình! Họ lấy cớ rằng chúng ta

Ở nhà trường về, Lan ngồi cười một mình, rồi lấy giấy viết bức thư sau này:
 Anh Tâm,
 « Sáng hôm nay tôi được nghe câu chuyện tức mình mà nhất là tức cười quá / Họ đồn chúng ta là một cặp nhân-tình! Họ lấy cớ rằng chúng ta

Ở nhà trường về, Lan ngồi cười một mình, rồi lấy giấy viết bức thư sau này:
 Anh Tâm,
 « Sáng hôm nay tôi được nghe câu chuyện tức mình mà nhất là tức cười quá / Họ đồn chúng ta là một cặp nhân-tình! Họ lấy cớ rằng chúng ta

Sáu tháng sau, đối với Tâm, Lan cũng vẫn giữ tình cách một người bạn... trăm năm.

Bắt đầu khai giảng từ Novembre 1932

Cours de { 1. Littérature française (programme baccalauréat) tous les jours de 19h à 21h
 2. Français Mathématiques programme diplôme tous les jours de 19h à 21h
 3. Littérature Annamite tous les samedis de 2h à 22h

Ai muốn

- a) học thêm đề thi Diplôme và Baccalauréat cho chắc phần chúng tuyền;
- b) chỉ có thi giờ học «Lớp tối» để thi bằng tú tài;
- c) học làm văn, thơ quốc-văn
- d) học thêm Hán - văn để hiểu thấu quốc-văn;
- e) giải trí tiêu sấu ngoài những giờ làm việc công sở, thì tới đến trường Hồng-Bang mà nghe mấy ông Cử-nhân Khoa văn-chương khoa toán-pháp và nhà Thi-sĩ Nguyễn-khắc-Hiến diễn giảng

LYCÉE LIBRE HONG-BANG

68, 70 Rue Jules Ferry - 12, 14 Avenue de la Cathédrale 39 Rue Lamblot - Hanoi

KHOA HỌC

Tập hồ sơ của Thiên-Lôi

Tôi vốn rất «sinh» làm hồ sơ, bất cứ cái gì cũng ghi, neo bộ óc cho kỹ ra một tập hồ sơ mới chịu thôi; hồ sơ đến cả «sợi râu hùm», «mảnh hàm cá»

Đây tôi xin hiến bà con tập hồ sơ về cái mà ta thường gọi là «ông Thiên-Lôi»

I Giọng giới Thiên-lôi

Thiên-Lôi chẳng phải là con giọng châu giồng gì, nhưng ta đừng thấy cái đầu chằm phây «l» mà đã vội cho Thiên-Lôi là con nhà hèn hạ, vì tôi định nói Thiên-lôi là Thiên-lôi cũng như nói. Cái «phi» ở nỗi «súp-de» thủng, là cái «phi» ở chỗ thủng nỗi «súp-de» cái «phi» ấy có phải đầu là người mà ta giám hạ bút cho giọng giới trăm anh, hay là con nhà hèn hạ được.

Thiên-lôi cũng thế, không phải là người, mà cũng chẳng chịu là một con vật gì có năm đầu, sáu tai, hay trăm hai con mắt.

Cái «phi» ở nỗi «súp-de» là cái phi của hơi nước, mà Thiên-lôi là cái «phi» của điện. Hơi nước nhiều mà nổi thủng thì nước phun ra; điện trên mây nhiều mà gặp chỗ phi ra được thì cái «phi» ấy nó là Thiên-lôi.

Thế ra điện sinh ra Thiên-lôi. Nếu Thiên-lôi tôi gọi là ông, thì điện tôi phải gọi bằng cụ. Đó là một cơ làm cho tôi từ trước tới nay và từ nay về sau không hề gọi Thiên-lôi bằng «ông» bao giờ cả. Nếu cái «phi» có thể nghe được thì tôi chỉ gọi Thiên-lôi là «cái Thiên lôi».

II Ngày sinh và chỗ đẻ ra anh em Thiên-lôi

Thiên lôi vốn sinh ra bởi điện, vậy tất nhiên muốn có Thiên-lôi, điều thứ nhất là đầu pha... điện.

Điều ấy ở đâu ra? Có người già lờcut thun lùn rằng: không biết, có nói cho là khi hơi nước ở mặt bề bồng tự nhiên sinh ra điện.

Điện đương theo hơi nước lên rồi cười mây tản đi. Đám mây này nhiều điện, đám mây kia ít điện, chẳng đám nào điện bằng đám nào cả. Đám điện mạnh đến gần đám yếu thì tức khắc đám có điện yếu sinh ra điện âm. Hai thứ điện đó giao nhau ở trên trời. Nếu mây đi gần mặt đất, mặt đất sẽ cảm sức dương điện trên mây mà

thành ra có âm-điện. Thế là dương điện chứa chất trên mây giao xuống, ra một đường lửa sáng quắc, tức là cái chớp. Cũng trong khi ấy cùng phát ra một tiếng lớn, ta gọi là sấm. Sấm với chớp là hai anh em sinh đôi nhưng sinh đôi cùng chung một lúc, không ai trước, không ai sau, cũng như khi ta đốt chiếc pháo ánh lửa lờ ra bao giờ cũng đồng thời với tiếng nổ. Sấm chỉ là cái tiếng, vậy ai muốn đưa hơi, tìm đến nhà sấm mà mang trống đến.

Tiếng sấm có khi ròn như ngã vào hàng bánh đa, có khi âm như thùng lún trên sân gạch... còn đến khi gần quá làm bật cán bút của anh công tử bột hay chỉ tiêu thư với, thì thiên hạ rạt mình đồng thanh «sét đánh ở đâu» Thế là sét đánh, tôi cho là tiếng sấm tất chẳng khỏi bị gọi là anh gán...

Điện cực kỳ lười biếng: khi nó đã phủ trên mặt đất rồi, thì dù ta bảo nó thử tu lại một chỗ, hay bốc lên cao, nó vẫn cứ ý không hề nhúc nhích, hoặc viện cớ không khí khô cheo. Ấy thế giá mà ta có cầm một thanh sắt, thanh đồng, hoặc gập một ngọn

VĂN HỌC

Văn sáu và văn khi - khái hảo

Văn thơ ta hay sâu thâm, cái đó ai cũng công nhận như vậy.

Ta muốn tìm cách trừ thử văn sáu văn vơ ấy đi, phải tìm xem vì cơ gì lại hay có thử văn sáu ấy.

cây to nào, thì điện số nhau kéo đến, đưa nhau mà leo trèo, có khi lăn tuột ra cả ngoài không trung.

Vì cơ ấy cho nên dương điện trên mây mới lựa chỗ có lùm mù âm điện ấy mà nhào xuống. Vậy ai là người bắt từ muốn ngấp nghề cửa nhà sấm, cứ việc tự tiện, đợi khi mưa to gió lớn, ôm gậy sắt đứng chờ dưới gốc cây to.

(Còn nữa)

Các kỳ sau :

- 1 Thiên-lôi chẳng phải là tên riêng
- 2 Hình dáng thiên-lôi.
- 3 Tình hình và chức nghiệp thiên-lôi
- 4 Những người không sợ thiên-lôi đã
- 5 Những người làm mất giống thiên-lôi.
- 6 Thiên-lôi giả.

CHÀNG THƯ MƯỜI BA

Văn sáu xuất-sản rất nhiều vì dễ làm, dễ bắt chước, dễ cảm người viết dễ cảm người xem.

Một thử văn đã dễ làm thì tất thế nào thử đó cũng sản-xuất nhiều, đã dễ cảm người ta thì tất thế nào cũng nhiều người hoan-ngheh.

Muốn trừ thử văn đó, phải dò đến cội rễ, nghĩa là phải trừ cho hết hạng văn sĩ viết văn sáu, hay làm thế nào cho họ viết văn sáu để họ nghe một mình, đừng đem ra mà cảm, để người khác dễ người khác sâu lấy.

Người ta cứ 18 đến 25 tuổi phải qua một thời kỳ khủng-hoảng về tinh-thần Trong cái tuổi «khôn nhớn» ấy, hay có cái buồn vơ văn hảo huyền, tự nhiên nó có, thiếu niên nước nào cũng vậy. Nó là một cái bệnh chung rồi, vì vậy nên thường chỉ thấy thiếu-niên là hay sáu.

Nhưng đừng thấy mình sáu, rồi nhân văn sáu dễ làm, than thở ra từng thiên giải, nhân các báo hoan-ngheh thơ sáu, gửi đăng lung tung!

Thiếu niên nước khác qua cái tuổi «sầu ấy» cũng không tránh khỏi được cái sáu, nhưng họ ôm sáu lẳng lẽ không than văn bằng thơ văn như các văn - sĩ non ta.

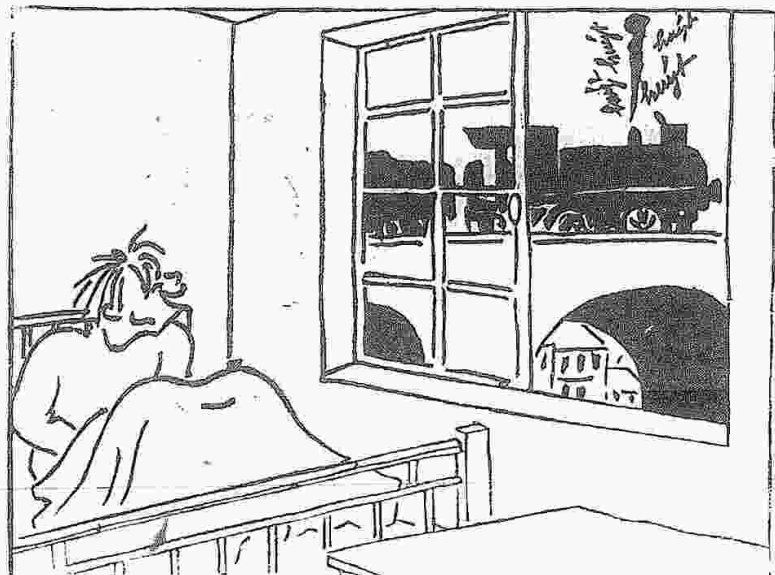
Muốn tránh được cái hại thơ sáu ấy, có một cách hiệu nghiệm nhất, là các báo chí đồng lòng không nhận đăng những văn thơ sáu ấy nữa.

Tự khắc lối văn đó sẽ tiêu-diệt, mà dù không tiêu-diệt cũng không hại đến ai, vì không thể truyền đến người khác được. Họ chỉ còn một cách làm thành sách bán, nhưng mấy người đủ đủ tiền in sách.

Bên cạnh bọn thiếu niên mắc bệnh sáu, có một hạng văn-sĩ lờ thời mắc phải bệnh làm văn khi-khái hảo-huyền - Thứ văn trái mùa ấy, cũng nhiều người hoan-ngheh lắm; nó rõ ràng tuếch không có ý gì, nhưng người xem cho là ngu ahieu ý, nên cũng sinh ra văn vơ, quên hẳn cái sự thực đau đớn trước mắt. Thơ đó cũng có hại.

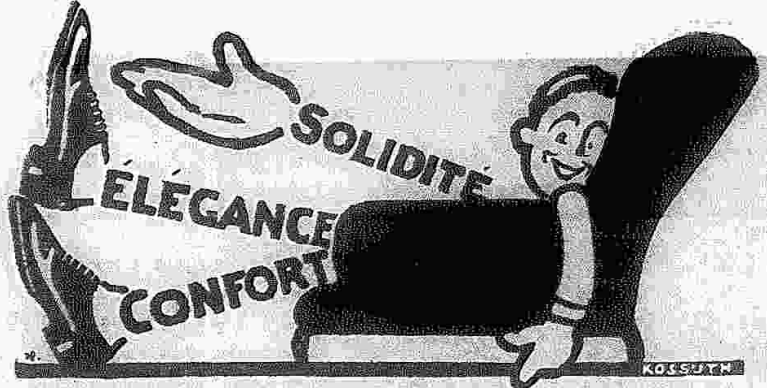
Chết một nỗi, thế văn này cũng dễ làm như thử văn sáu, mà cũng dễ cảm người ta lắm! Văn-Lục

LẠC QUAN!

5 giờ sáng -- chủ nhà thức giấc, cười gương -- Thế cũng hay, mình đương không có đồng hồ báo thức!

Mới có đủ các thứ giấy tây đóng sẵn kiểu tân thời gia rất tốt, giá từ 5p00 trở lên đủ các số chân từ 36 đến 42.

YAN-TOÀN 95 Rue de la Soie Hanoi (Phố hàng dào)

Con đường mới

Năm mươi năm trở về trước, cái học của người mình là cái học khoa cử, người nước ta ai nấy số nhau ra làm quan, còn mọi đường công nghệ nông, thương, đều những bỏ không đề ý đến.

Sự ấy ai cũng đã biết. Từ đây giờ về đến giờ, cái học « mới » của người mình cũng không khác gì trước. Tuy cũng có ít người theo học để về làm ruộng hay ra kinh doanh mọi việc, song đó cũng là một sự bất đắc dĩ, mà những người đó thường cũng là những người « bất đắc chí » mà thôi.

Còn số đông, dù học về mặt nào cũng vậy, cái hy vọng đầu và cuối cùng vẫn là mong được một chỗ làm trong các công sở nhà nước.

Như thế cũng không có sự gì đáng trách cả : vì cũng như một chức quan ngày trước, cái địa vị ông tham, ông phán ngày nay có thể làm toại hal cái ý muốn cần thiết của người mình : muốn được nhiều tiền và muốn nhân không kể cội lòng ham danh giá, dù làm một ông quan hay một ông tham cũng được hề hà cả.

Kẻ nào đứng ngoài mà chê bai không thích cái kết quả của sự học « mới » đó, chỉ là những kẻ mình lại tự giới mình mà thôi.

Bước sang năm nay, và từ năm nay trở đi, có lẽ thay đổi hết cả Đạo nghị định quan Toàn-quyền vừa ký đã giảm lương các người làm việc tại công sở xuống đến một con số nó ở làm cho cái chức tham, phán không còn được người ta ước ao như xưa. Cùng một lượt, lại hạn chế số người làm, và tăng giờ làm việc, như thế một chỗ ngồi trong các công sở sẽ không là một chỗ nhàn, có thể ngủ gât hay ngáp xuống được nữa.

Cái kết quả gần ngay của những sự thay đổi ấy, là một số người « thất nghiệp » khá đông, càng ngày càng đông, mà những người học các trường công ra rồi sau đây cũng sẽ là những

người « thất nghiệp », một phần lớn vì cái học « mới » của mình nguyên cũng chỉ cốt một chỗ làm việc nhà nước mà thôi. Ra đời cái học ở « nhà trường » không đủ làm một cái kh giới mạnh có thể đối phó với những sự cạnh tranh được. Trước sự thực trước cái cảnh của người đời tranh nhau sống, cần phải có một cái quan niệm riêng, rõ ràng mà thiết thực, không phải những cái mộng mơ màng mơ vẫn không đầu mà các nhà thi-sĩ viên vòng ta đọc đã gây cho cái óc non nớt của ta.

Nghĩa là muốn sống trong cái đời bây giờ, ta cần phải tự luyện tập một cách riêng. Sự luyện tập ấy phải không giống cái sự luyện tập khác, khi mà cái hy vọng của ta chỉ là muốn một chỗ ngồi nhàn trong công sở nhà nước.

Vả lại bây giờ, muốn như thế cũng không được nữa. hay nói đúng hơn thì chẳng ai muốn như thế nữa, Mười năm đèn sách công phu, để

Shu nữ.

Tình-cảm

Đàn bà vốn giàu tình cảm : vui đấy thì tươi cười hơn hờ như đóa hoa phù dung buổi sớm, buồn đấy thì nét mày đầu dàu, bao nhiêu nỗi cảm tình thương đều hiện ra nét mặt.

Ở xã hội Việt-Nam, chị em từ xưa đến giờ, ăn nói phải nglêm trang thùy mị, một tiếng cười to cũng đủ cho người ngoài dị nghị

Song cũng không vì hoàn cảnh mà lòng dễ cảm của chị em thay đổi đi được. Thân hoặc cũng có người giữ gìn ý tứ, giận cũng không ai biết là giận, yêu cũng

được 50 đồng bạc lương một tháng đối với trước thì thật là ít ỏi quánh hắt và bây giờ ta cũng đã biết rõ rằng một ông tham chỉ là một ông tham thôi.

Nói nhắc lại, mấy sự cải cách của chính phủ đã thay đổi hẳn con đường đi, cái ý muốn của thiếu niên ta.

Không phải là một sự giờ mà cũng là một sự hay đấy,

TAM-LINH

không ai biết là giận, ... nhưng cái vẻ thân nhiên ấy chẳng qua được nhất thời, lúc không ai lai sut sùi kể lẽ nỗi lòng cho bỏ những khi phải cố để nên lòng uất ức hay tình thương mến.

Chị em không phải là không biết nghĩ ngợi, song chị em có trái cảm mới hay nghĩ, mà có nghĩ nữa, cũng không bao giờ lấy công bình mà xét đoán. Người nào được chị em yêu tất đủ hết các nét tốt, có tình xấu chị em cũng không trông thấy; trái lại, những người mà chị em ghét sẵn, thì dầu tài giỏi mười mươi hồ dễ mấy ai đủ làm cho chị em chịu nhận rằng những người ấy là tài giỏi. Cũng vì thế mà chị em ghét ai thì ghét cay ghét đắng, yêu ai thì tâm lòng yêu lại đậm thêm yêu nán.

Cái lòng dễ cảm ấy có ảnh hưởng đến cả một đời người. Cái tình hay nói xấu chị em dễ tổn cái giá trị của mình, cái lòng yêu thương vô hạn của người mẹ đối với con, những nét hay thói giờ của chị em đều vì đấy mà ra.

Chị em có dễ cảm thế, những khi đọc tiêu thuyê, mới có thể khóc với Tố-Tám, than cho Lê-Anh, tự đem mình đặt vào địa vị người trong chuyện, rồi mơ hồ khóc huyên... Lại những lúc chán đời buồn vì duyên hay tài vì phận, chị em không có đủ nghị lực mà chống lại cái sâu nỏ vương vít lấy mình, đến đem thân reo xuống hồ Gươm, cũng là vì lòng dễ cảm đó thôi.

Nhưng cũng vì chị em dễ cảm, nên mới biết thương người, mới có tấm lòng hy sinh cho người mình yêu mến.

Nhìn vào trong gia đình Việt-Nam mới rõ tấm lòng sả kỳ ấy cao lên đến bậc nào. Nhiều chị em dầu tất mệt mỏi, đem hết tâm chi để chiều chồng nuôi con, cái gì đau khổ mệt nhọc chịu đựng lấy, mà vẫn vui lòng không hề oán trách ai.

Như ngày xưa, trong truyện Tam quốc, Lưu-huyền-Đức có câu khen Triệu á n rằng : « Tử-Long trong thân toàn là dấm » Bây giờ, đối với chị em, cũng có thể nói « chị em, trong thân toàn là tình cảm ».

NHẤT LINH

- Thưa cụ, cụ có thấy người đội xếp nào không ?
- Không...
- Thế thì cụ đưa cái ví đây !

Đà Nghi — Kia bà bán đi đâu đấy ? chân làm sao mà một mình sung sướng ?
Bà Hân — Ấy cháu đau răng, tôi định đến bác Đốc hỏi xem nên mang chân đi chữa đâu ?
Đà Nghi — May quá, thường chân này trước cũng đau, mồm miệng sưng to bằng hai thỏ mà tôi chỉ đem chân lại nhà Giòng Răng Trần-Quang-Minh chữa vài lần là khỏi.
Bà Hân — Ấy tôi quên bằng đi đấy, bác Đốc chân trước cũng giòng răng vàng ở đó, vẫn khen công việc cần thận và có vẻ mỹ-thuật mà nhất là chữa mấy cái răng cho bác gái cháu thì lại thần tình quá — Chẳng biết có gần đâu không ?
Đà Nghi — Kia kia, ngay trước mặt, bác cứ trông biển đề « Nhà giòng răng » TRẦN-QUANG-MINH số nhà 199 phố Hàng Bông là phải

Một sự chẳng ngờ. Tương số xưa nay tôi vẫn cho là một Khoa-học thường thức dễ tiêu khiển song vì linh-tò-mờ nên tháng hai vừa rồi tôi có đến chơi nhà ông Thân-cổc-Tử số 49 phố Hàng Bông đêm xem 1 quẻ Cát hung, vận hạn tương lai tôi vãng ».

Ông nói đều đúng cả, nhưng ông có giận một điều cần thiết rằng phải đi phòng, kéo đến tháng tám này khuê đến vợ chết con chết.

Tôi chẳng đề ý đến lời đoán, vì vợ tôi đang có thai mà khỏe mạnh ; thế mà đến tháng tám ngày mồng chín con tôi chết, đến mười hai vợ tôi chết một cách chẳng ngờ.

Tôi rất đau đớn, song rất phục tại ông Thân-cổc-Tử là một nhà tướng số rất giỏi đời nay. Vây có vài hàng thành thực giới thiệu ông với bà con ta.

Bùi-ngọc-Khang
320 Route de Hué

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Cái hại nhà Nồng

Xấu cần lúa. — Tỉnh Hưng-yên là một bãi bình nguyên đất màu tươi tốt phân nhiều dân cư sinh nhai về nghề nông mà mấy năm nay hết mùa lúa hết ngập lụt lại đến cái hại sâu cần lúa. Sâu cứ cắn ngang ngọn lúa bông gậy gặp xuống, cây nọ đến cây kia ruộng này sang ruộng khác, mà cái giống sâu ấy sinh-sản rất mau chóng, ít lâu đã tràn lan ra khắp cả.

Các nhà làm ruộng họ đã tìm xem thì biết rằng giống sâu ấy cứ ngày thì chơi xuống đất ẩn, đêm lại leo lên cây cắn bông nên họ không thể tìm cách gì mà trừ được, đành phải chịu đón thọ gặt về gặt chạy mà phần nhiều các ruộng lúa còn xanh cả. Vùng bắc-ninh cũng thế họ cũng phải gặt chạy.

Ước ao rằng chính phủ kịp tìm phương bổ cứu ngay cho.

Nhi-Trạch

Tìm rõ về việc đúc bạc giả để lừa người!

NAM-DINH. — Mười một giờ đêm hôm 10 Novembre, ông phó mật thám Roger và 6 người mật thám ta lên nhà số 53 phố Hàng Song khám bắt những vật làm đồng làm bạc giả.

Nguyễn-Hoàng sau khi hết hạn ngồi tù ra, chơi bời cực kỳ xa-xi, nào ô-tô nào á-đào, nào ô-tô, nào tài bán, nhất thiết cái gì cũng tự phung rất sang. Bởi vậy sở mật thám mới để mắt đến Hoàng.

Quả nhiên Hoàng đã mưu với Long, quán làng Bình-chương, huyện Bình-lục Hà-nam, cái cách đúc bạc giả một đồng ăn mấy đề lấy tiền mà sai-phi.

Thí dụ họ gặp chúng nào hợp của thì họ lén tính và họ giăng giãi chỉ dẫn nào khốn, nào thuộc pha, tiếng bạc, rồi họ đưa rơm ba đồng bạc nhặt để làm. Quả nhiên một hai lần đầu họ đưa gấp đôi số bạc có thể tiêu được Nhưng đến lần thứ ba, thứ tư, họ lừa được một mớ tiền thật khi họ là họ làng, đời không thể được.

Hiện nay họ đã bị giam ở sở mật thám và nghe đâu họ đã thú nhận. Tang vật bắt được ở nhà Hoàng là : một thùng bao chè, sáu đồng bạc cũ, kim, búa, rũa và mấy gói bụi đồng bụi sắt ở trong tủ Hoàng.

Bố vợ phải chém

Ở xã Thanh-Khê thuộc huyện Thanh-Liêm có hai vợ chồng nhà kia chỉ cãi nhau như ăn vãi mồm cả ngày. Mà ngày ấy ngày khác cứ inh òi luồn. Ông bố vợ thấy vậy liền lấy lời lẽ khuyên can con rể.

Nào ngờ anh rể lại là tay phủ phàng như gấu, chửi ả lời giậy lại đâm khùng mà vác giáo đâm ông nhạc tử bụi. Ông cụ khôn nan gia yếu bị đâm lùn khúc.

Việc này đã mang đến cửa công, mong rằng quan trên sẽ thông tay phạt anh rể bất trị nào dấy để làm gương cho kẻ khác.

Một ông già bị nhát búa bở gần vỡ sọ

HAI DUONG. — Hôm 10-11 vừa rồi vào khoảng ba giờ chiều một ông già tên là Trần-văn-Lan, 60 tuổi, đứng quản lý chiếc điện cho một người tây kia bị tên đầy tớ tên là Mạnh lấy búa đánh vỡ sọ, nguyên do như sau này :

Chiều hôm 8-11 ông già Lan bảo tên Mạnh là đầy tớ mang trâu đi trăn, không hiểu chân thế nào mà lúc về nói với ông ta là một con trâu bị ốm chết rồi, Ông ta với vợ chạy ra xem thì thấy trên đầu con trâu có vết tím mà lại sứa da, tức mình liền đem việc đó nói cùng người chủ tây, người chủ tây liền bắt tên Mạnh phải đền 30p.

Sau khi được lệnh đó, ông già liền cho gọi tên Mạnh lên bắt đền. Thì nó xin khất ít lâu để thu xếp giả, mỗi nhà của kẻ tiêu nhân nhóm lên từ đi. Hôm 10-11 vừa đây, ông già Lan ở đôn điền đi ra chơi nhà bà con, kẻ đầu sỏ người vô tình, tên Mạnh vác cái

búa lò giò theo sau mà ông già Lan không biết, thỉnh linh bị nó chộp một nhát vào giữa đỉnh đầu, máu me vọt ra lênh láng, không kịp kêu liền ngã ngay ra đó, tưởng ông già đã chết téa phân chủ kia liền bỏ búa chạy chốn, vợ phước cho đưa sít nhào, bị mấy người đi qua đó trông thấy hô hoán lên, đuổi bắt trời được, đoạn họ vực ông già Lan lên sàng, khiêng về phủ Nam-sách cứu chữa nhưng không đủ đồ dùng, ọe lại cho khiêng lên nhà thương tỉnh, bệnh tình ông ta xem ,a rất nặng khó lòng qua khỏi. Còn tên đầy tớ qui kia đã bị tổng giam để giải ra tòa xét xử.

Tình cờ bắt được chú Khách giết người và một khẩu súng lục với 7 viên đạn trong tay

PHA-LAI. — Hôm vừa đây, trong khi đi tuần M. Vi-vân-Tâm với mấy người uân dinh thấy một chú Khách ra về khá nghi đang mua men đi theo sau một cái sòm thuộc làng Bạc-nói huyện Chi-Linh (Halong) liền lái hỏi. Chú khách trông thấy tuần dinh và M. Tâm thì có vẻ luống cuống, hoảng vút khẩu súng lục đang cầm trong tay xuống đường ù té chạy, nhưng bị đuổi bắt lại ngay, cả khẩu súng nữa.

Hỏi lên sở sen-dâm tình lý, các viên chức khám trong mình còn thấy bầy viên đạn. Chú khách đã khai tên là Liêu-A-Quang 28 tuổi, không có chỗ ở nhất định và đã thú là chính tay chủ mưu để giết hại người ở Ba-xa hồi trước đây mà vụ ấy các nhà chuyên trách chưa tìm thấy thủ phạm.

Bão ở gần Tourane

Mười giờ sáng hôm qua thiên vân đại PhúLiêu báo tin có bão ở vĩ tuyến mười một và kinh tuyến 114, gió thổi mạnh về phía tây ngay gần miền Tourane, cách xa chừng hơn 200 cây số.

Một người đàn bà đẻ 2 chùm trứng

Sadec. — Vừa rồi, tại làng Phú-hòa một người đàn bà tên là Nguyễn-thị-Cô vợ Hương-quần Hương, có thai được tháng trời, thỉnh linh hồi tám giờ tối ngày 26-10 thấy đau bụng. Người nhà tưởng đing thai, cho gọi cố đỡ lại. Cố đỡ xem xét rồi nói rằng Thị-Cô sắp đẻ rồi.

Quả vậy, đến 9 giờ thì có chèo bưng, quả 10 giờ thì đẻ. Nhưng Thị-Cô không đẻ con. Người chồng coi kỳ lạ thì là hai chùm trứng, mỗi chùm ba chục trứng, mỗi chùm to bằng ngón tay cái.

Đẻ rồi, Thị-Cô vẫn mạnh như thường.

Một bọn cướp Khách đánh một làng thuộc Hà-giang và bán chết một viên hạ-sĩ quan

Đêm hôm 10-11, một bọn cướp Khách rất đông, họp thành toán quân nhỏ, đủ cả khí giới : súng lục, đạn được, kéo qua biên-giới bắc-ây, vào cướp một làng thuộc tỉnh Hà-giang. Quân cướp Tàu đánh đuổi dân làng đi nơi khác chiếm hết cả nhà cửa của rồi đồng trại ở đấy.

Dân làng chạy suốt đêm đi ẩn nấp, quan binh Hà-giang được tin lập tức cho lính trong về giúp họ gác kia.

Hai bên dân trấn đánh nhau dữ dội trong khi giao chiến, quân cướp bị thương nhiều, thấy nguy, bỏ chạy hết số quan quân bị một viên hạ-sĩ quan (biết mang).

Các viên chức đã đến tận nơi xem xét tình hình.

Ngoài giờ học tại trường công và trường tư, học-trò muốn thi bằng Sơ-học Pháp - Việt được chắc chắn, nên học thêm Pháp-văn và Toàn-pháp. Hội trường Thăng-Lạc, Số 2 và 9 Hàng Cót.

PHÒNG THĂM BỆNH

của Bác sĩ Nguyễn-văn-Luyên

8, Rue de la Citadelle

Khám bệnh ở nhà và đi thăm bệnh mọi nơi. Chữa bệnh bằng điện, khỏi được các bệnh kinh-niên.

Ở số 8 Phố Đường Thành (hay là Cửa - Đông hàng Da, sau phố Xé Diều)

THƯỢNG KHÁNH Y-QUÁN Grande pharmacie sino-Annamite

Những thuốc gia-truyền đã nổi tiếng trong 70 năm nay

Thuốc tẩy. — Dùng thuốc này mà tẩy, không phải kiêng cơm, uống vào không đau bụng, người không nhọc mệt, ai dùng qua rồi cũng chứng nhận như thế. Giá bán nhất định 5 xu một liều, mua buôn tính giá riêng.

Thuốc đau mắt. — Thuốc này là một phương thuốc gia-truyền có đã ba đời nay, dù đau nặng nhẹ, hoặc màng mọng lâu năm, dùng thuốc này chỉ trong giây phút, tra vào mắt thấy quang ngay, người non trẻ con đều dùng được cả. Giá bán nhất định một hào một lọ, mua buôn tính giá riêng.

Nước hoa nguyên chất. — rất thơm, bán cực rẻ. Giá 2 hào một lọ.

Thuốc ho. — Dà ho lâu, mới ho, hó gió, ho đờm ra như rãi gà, ho ra huyết, ngày ho đêm ho, người hơi ngày ngáy sốt nóng, người lớn hay trẻ con mắc phải xin đến ngay THƯỢNG - KHÁNH Y - QUÁN 172 phố Huế, Hanoi

Thượng Khánh Y-quán 172 Route Hué, Hanoi

HIỆU BÀN ĐÈN

ĐỨC - THÀNH

HANOI --- số 3 Phố Hàng Sắt --- HANOI

Quý khách muốn mua buôn, mua lẻ các thứ ĐÈN bầy bán thờ, tù ché, đèn ben sách.

Đèn BUN NƯỚC bằng essence của hiệu ĐỨC-THÀNH, đèn CỒN, đèn MANGHON, đèn BẢO đèn BOM, đèn PILE, đèn ĐẮT đèn ĂN THUỐC và các đồ sắt dùng làm nhà.

Trước hết quý khách hãy chiếu cố tới hiệu ĐỨC-THÀNH phố hàng SẮT Hanoi xem mẫu và giá hàng.

Các thứ ĐÈN bán hiệu tự chế ra có vẻ đẹp và chắc chắn chứ không đến nỗi các ngài phải chê bôi như một vài nơi bán thứ xấu kém rẻ tiền.

Riêng đèn của bản hiệu cũ ra đã LẬU NĂM nên rất có vẻ tinh xảo ít nơi bì kịp vì thế quý khách chiếu cố mỗi ngày một đàng, hàng hóa càng ngày càng tăng vẻ đẹp.

Bầy tại Hội Chợ Hanoi STAND L n° 15

Đức-Thành n° 8 Rue des Médicaments Hanoi

TÊ-MỸ

Cho thuê (XE ĐẠM-MA ĐÓN RỘNG Ô-TÔ

30, Ngõ trạm mới

Rue Berere, HANOI

Các ngài nên cho các em học : TRƯỜNG

SONG THANH Rue Jacquin

ở nhà trường có thầy giáo đứng đắn, sẵn sàng kỹ lưỡng đến sự học của các em.

AI lên làm thủ tướng nước Đức thay Von Papan

Sáng nay, ông Hitler lãnh tụ đảng Q. G. X. H. đến kinh thành có nói rằng ông Q. G. X. H. không chịu điều đình với ông Papan, nhưng ông Hitler sẵn lòng dâng lên quan Tổng-chức Hindenburg cái trượng trình của đảng Q. G. X. H. nếu ông Von Papan không dự vào cuộc đàm thoại.

Thông-chế sẽ tiếp riêng lãnh tụ các đảng, rồi sẽ ủy một người thân tín tiếp tục điều đình.

Hội nghị Bàn tròn

London 17-11. — Hôm nay hội nghị Bàn-tròn đã họp phiên đầu. Ông Mac Donald chào mừng các đại biểu Ấn-độ Hội nghị còn phải chờ 9 vị đại biểu Ấn-độ nữa rồi mới họp hẳn. Bắt đầu từ thứ hai, ngày nào hội nghị cũng họp.

Nước Nhật muốn nhờ hội Vạn-quốc điều đình với nước Tàu mua đứt Mãn-châu

Mãn-châu hiện nay đã về tay nước Nhật được báo hồ mà người Tàu vẫn muốn khôi phục lại, nhưng vì yếu thế nên đành chịu bù tay. Người Nhật tuy đã nắm đứt Mãn-châu nhưng không lấy gì làm chắc, nên họ vẫn tìm hết phương kế để làm cho cái địa vị của họ được vững bền.

Mọi đây viên chủ tịch phòng Thương hội ở Casaka vừa thảo luận một chương trình để giải quyết được Mãn-châu. Cứ như bản chương trình ấy thì Nhật sẽ nhờ hội Vạn-quốc điều đình với Tàu để mua đứt Mãn-châu, và sẽ yêu cầu Tàu phải tung thuan nước Tàu định gia bán Mãn-châu là bao nhiêu thì Hội Vạn-quốc sẽ đứng làm môi giới cho họ, bên Khl nào giá cả thỏa thuận rồi thì hội Vạn-quốc sẽ tính quyền lợi của Nhật ở Mãn-châu rồi khám trừ đi. Ngoài ra lại phải tính số tiền của Tàu đã vay của Nhật mà chưa trả được thì cũng khấn trừ với cái giá mua ấy. Nếu còn thiếu thì trong một thời hạn là 25 năm Nhật sẽ phải trả hết cho Tàu.

Nếu nước Tàu muốn đòi tiền ngay thì nước Mỹ hoặc mấy nước khác sẽ cho Nhật vay nhưng phải giao tận tay hội Vạn-quốc để trả cho nước Tàu.

Nhật sẽ trích ra mấy phần trăm trong tiền thuế nhập cảng ở Mãn-châu để trả khoản tiền nợ ấy.

Phổ-nghị hiện đương làm chủ tịch ở Mãn-châu sẽ được bầu làm viện-trưởng viện hành chính nước Trung-hoa, và nếu nước Tàu muốn lập lại quân chủ thì phải tôn Phổ-nghị lên làm Hoàng-đế.

Viện đại biểu Nhật cho rằng, nguyên nhân việc rối loạn ở Viễn-đông là lỗi tại nước Tàu vì chủ như từ phúc bản Lytton đã thừa nhận.

Nếu hội Vạn-quốc không thừa nhận Mãn-châu được tự trị thì Nhật sẽ tức khắc ra khỏi hội Vạn-quốc.

Tin làng báo

Sáu thông giới giữ địa-vị tuần báo, chuyên bán đến những chỗ dễ của Nông, Công, Thương ba giới, bắt đầu từ 25 này - Nông - Công - Thương báo lại ra hàng ngày nhận thêm bản phân thông tin.

Bước tiến thủ của Nông-Công-Thương đều nhờ cậy ở quốc-đân, mong quốc-đân nên khuyến khích nó.

Vì mọi vật đều bị giảm giá, N. C. T. báo giá có 2 xu mỗi số hàng ngày. Mỗi năm : 6p -- 6 tháng ; 3p50 - 3 tháng : 2p

Cuộc số số lấy đồ đạc của hội Tê-sinh

Chiều theo nghị-định số 2655-A.1 ngày 24 Octobre 1932 của quan Thống-sứ Bắc-kỳ, hội Tê-sinh được phép đặc biệt tổ chức một cuộc số số lấy đồ đạc. Số về nhất định là 25.000 giá mỗi vé là 0p20. Số mở vào ngày 1er Février 1933 tại Hanoi, do quan Đốc-ly kiểm soát. Những số trúng sẽ yết thị và đăng báo. Những vật trúng số không

ấy trong hạn một năm kể từ ngày mở số sẽ là vật sở hữu của hội.

Hội Tê-sinh đương in vé, khi nào bắt đầu bán sẽ có lời công bố để các quý vị từ thiện mua giúp cho.

Hội Tê-sinh lại cáo. T. B. — Hội Tê-sinh xin kính trình chư quý vị rằng bà Phạm-quỳnh vì bận việc riêng, đả: xin từ chức. Bà đã làm tám giúp hội bấy lâu, công việc đều chu đáo, bản hội xin tỏ lời cảm tạ bà.

Hội đồng quản trị họp vừa rồi đã cử bà Lê Dư quyền tạm chức thủ quỹ, cho đến ngày họp đại hội đồng thường niên cuối năm nay.

Hội bác-kỹ châu-phả thiết tiệc trà đãi ông Phạm-quỳnh

Huế. — Hồi 9 giờ tối 19 Novem bre vừa rồi, hội Bác-kỹ châu-phả là một hội do người Bắc-ngự ở Trung kỳ lập ra, có thiết tiệc trà đãi ông Phạm-quỳnh tại hội quán ở bến Ngự.

Bữa tiệc này, đến dự tất cả chừng bốn chục người, trong số có 3 quan Thương-thư : ông Phạm-quỳnh, thượng thư kiêm Đổng-ly Nội-các, ông Vương từ-Đại, thượng thư bộ Công và ông Nguyễn-khoa-Tân, nguyên thượng-thư bộ Hộ.

Sau khi mọi người cùng tới đông đủ, ông Hội-trưởng (một viên thư-ký tòa Khâm) đứng giậy nói mấy câu kể qua cái mục đích của hội và khen ngợi nhữ g tài đức của ông Quỳnh, lại đức nó đã đưa chủ nhân báo Nam-Phong từ một nhà viết báo lên chức thượng-thư kiêm Đổng-ly Nội-các.

Đáp lại lời ông hội-trưởng, ông Quỳnh nói đại ý ông là một người mà nghề

Vấn vui ..

Đi xe lửa

Một hôm ông Lý 70 vác ó ra Hà-nội mua mấy cái gai để về thờ, Ông ra đi từ sáng sớm, tờ mờ sáng đã đến ga. Đợi mãi mới lấy được cái vé, vừa được chân ra của ga, anh phắc tơ soát vé giật ngay lại, ông chưa kịp dỗi hồi đã thấy cái ó của ông sang tay người phắc tơ nọ.

— Đi đâu mà vội thế, còn để người ta căn xem anh mang đồ có nặng quá 10 kilos đã chứ!

Ông Lý, nhìn cái ó, rồi lại nhìn cái cán tay sù-sù ở bên mình, lầm bầm:

«Mười kilos! mười kilos!»

Trong lúc ấy, người soát vé đã đặt cái ó lên cái cân, nhắc mấy quả bằng đồng, rồi lại nhìn nét mặt sợ hãi của ông Lý... Như đã cam lòng, liền vứt cái ó giả ông: —Mười kilos rưỡi! Đàng nhẽ phải giả thêm năm xu nữa, song ta sinh phúc cho nghe chưa?

—Đa. Lúc bấy giờ xe lửa vừa đến. Ông Lý hấp tấp sách ở cầm cổ chạy ra. Hết toa này đến toa khác, toa nào cũng chật ních: —Mười người, nào hàng hóa, nào lợn gà, ... con ruồi bay cũng không lọt. Sau cùng,

nghe nghiệp là làm sách, làm báo, nhật đản, được Hoàng-Thượng và Chánh-phủ Bảo-hộ tin dùng, với vào cho giữ một trọng trách, cái trọng trách ấy, ông cũng biết là đối với ông, nó nặng nề lắm. Sau hết ông khen ngợi cái tên chỉ của hội Bác-kỹ châu phả.

Mãi đến mười giờ khuya mọi người mới giải tán.

còn lại cái toa cuối tàu, ông Lý thấy vắng tanh, vác ó lên. Sợ, ông không dám mở cửa, khép nép dựa vào mấy ngang sắt...

Xe lửa chạy, ông Lý đã yên dạ. Bỗng thấy cánh cửa toa mở, rồi một người vác quần áo tây, tay đeo băng, đầu đội mũ cát kết vàng, bước ra, trông có vẻ uy nghi lắm, Ông Lý bất giác bắt lên câu:

— Lạy quan lớn.

Người vác quần áo tây quay lại, thấy ông Lý, hỏi ngay:

— Về đâu?

— Bẩm đây,

Người soát vé, bêu một ra về khinh bỉ, rồi quát lên:

— Anh đi hạng tư sao lại lên đây?

Ông Lý vừa run vừa lắp bắp:

Bẩm... không còn chỗ... nào nữa!

— Cái đó không biết. Anh đi hạng tư,

phải lên toa hạng tư.

—Bẩm thật quá! Chả nhẽ con lại ở lại

—Cái đó không biết...

Rồi ông Lý thấy người kia mở cái cặp da, lấy bút chì viết. Viết xong đưa mảnh giấy cho ông Lý, hỏi:

— Đưa đây một đồng nữa.

— Bẩm con không có.

— Không có à, thế thì phải ra tòa.

Ông Lý nghe ngác nhìn người khám vé, rồi lại nhìn mấy cái toa chật ních, con ruồi bay cũng không lọt.

Đến Hà-nội thấy lâu từ từ đỗ lại. Ông Lý vội vàng nhảy xuống. Quái! không thấy ga đâu! Ông chỉ thấy mấy ngang sắt sơn nửa đen nửa đỏ chắn ngang đường mà bên kia mấy ngang sắt, người đời xe lửa đi, đứng đen ngịt...

Ông còn đương ngờ ngác, xe lửa đã từ từ đi, rồi ông thấy một người cầm lá cờ đỏ, bước lại hỏi ông đứng đấy làm gì ông cứ thực tình thưa lại.

— Không biết, anh không có quyền xuống! Anh xuống là phạm pháp, phải ra tòa.

Ông Lý sợ hãi, nhìn người cầm lá cờ đỏ, nhìn cái xe lửa đã xa, rồi lại nhìn đến thân, trong bụng hoang mang, mồm lấm lấm:

— Ra tòa!

NGUYỄN VĂN XUYỀN

Nhà, đất bán rẻ

Muốn bán một cái Hotel ba tầng, số 338 và 340, đường Khâm-thiên, làm toàn bằng ciment armé và gỗ lim trong có 16 buồng đủ cả đồ dùng đương Hồng-kông, tủ gương v. v. Và một khu đất 310 thước ở bên cạnh.

Tùy ý ngài nào muốn mua tiền số đất hay lô nhà cũng được, giá bán rất rẻ, cách giả dễ dàng.

Ngài nào hỏi xin mời lại hiệu thuốc hay có tiếng.

Từ ngọc Liên, 78 Hàng gai Hanoi

TIẾNG LŨNG KHẤP HOÀN CẦU

CHÈ KIM-THAI NHẬT-PHẨM TAM-HY

CHU V.S. CHÈ

Nhỏ cảnh sanh nước mua tại:

Hanoi Hàng Ngang số nhà 3

Hai-phong Phố Khách số nhà 140

CHÈN AN-PHỐ

HIỆU ICH-CAT

47 HÀNG GAI HÀ NỘI

LÀM ĐU CÁC THỨ DẦU VÀ CLICHÉ

GỖ ĐỒNG, SẮT, NGÃ CAO-XU VÀ BIÊN ĐỒNG

hôn bướm.. ..mơ tiên

của E Khai Hưng

Tranh vẽ của Đông-Son.

... (1) Ngọc ó nường chề về, dáng điệu buồn rầu, lưng tựa cột hiên chùa nhìn vợ vẫn. Giời chán đời, thẳng cửa Tam-Quan trông ra, con đường đất đỏ ngồng ngoèo đi tít về phía rặng tre xanh biếc, bao bọc mấy xóm xa xa. Bên đường lạch nước phân-chiếu ánh mặt trời lấp lánh như tấm kính dài.

Cảnh đẹp bỗng gọi lòng thích hồ họa của Ngọc.

Xưa nay chàng đi chơi đâu cũng thường đem theo giấy cùng thuốc vẽ thủy họa. Chàng liền xuống nhà tra mớ va-li lấy cục họa-cu lên ngồi vẽ.

Đương hứy hoáy trộn mủi, pha thuốc, nghe có tiếng cười khúc khích ở sau lưng, quay lại thì là chú Lan. Ngọc đương buồn, gặp chú trong lòng lại thấy vui, chàng cũng chẳng hiểu vì sao mà vui, bẽ cứ vắng chú lâu lâu thì thấy mình nhớ vợ, nhớ vẫn như thiếu cái gì mà không nhận ra. Ở nơi heo lánh không mấy ai biết nói câu chuyện cho ra câu chuyện thì ba, người có tri-thức làm gì mà chả chóng thành một cặp tri-kỹ. C í đó cũng chẳng có chi là lạ!

Chú Lan nghiêng đầu ngắm nghĩa bức tranh rồi mỉm cười bình phẩm:

— Cây đại ông vẽ sao không có ngọn?

— Không cần có ngọn.

— Vẽ thế sai!

— Nhưng gần quá thì trông sao đủ toàn thân cây được?

— Thêm vào chứ! Mà cảnh của ông không có người.

— Ấy tôi cũng biết thế, chính tôi đương muốn tìm một người làm kiểu mẫu. Hay chú ra đứng cho tôi vẽ nhé?

(1) Xem Phong-Hóa từ số 2.

— Cứ nghĩ ra mà vẽ không được à?
— Cũng được, nhưng không đẹp vì không giống như hệt rặng bộ... Đĩ! chú làm ơn ra đứng tựa gốc cây đại cho một lát.

— Vâng, thì ra. Nhưng ông vẽ mau mau lên nhé.

Ngọc đặt cái bìa cứng lên hai đùi, cầm bút chì ngồi nghĩ ngợi:

— Chú nhìn ngang về phía rặng đồi bên tả.

Độ 15 phút sau, Ngọc hai tay cầm giờ bức tranh, nhấm một mắt lại ngắm ngĩa, rồi túm túm cười:

— Xong rồi, cảm ơn chú!

Lan vội vàng bước lại gần ngưỡng cửa, chỗ Ngọc ngồi, thoạt nhìn, chú kính ngạo:

— Chết! sao lại vẽ tôi mặc áo từ thân như con gái thế?

— Không hề chi! Tôi chỉ mượn

chủ làm mẫu để vẽ một người con gái đẹp thôi mà.

Chú Lan có rắng không bằng lòng ngay ngay quay đi. Ngọc vội gọi giắt lại:

— Này chú! Chú giận tôi đấy à?

— Ông kính tôi quá! Lần này không biết là lần thứ mấy, ông chế riếu, ông coi tôi như là một người con gái.

— Không phải là tôi giám kính

con gái... Chính tôi muốn thuật lại bằng nét bút, sự tích bà công ch ưa đời đức Nhân-Tôn xuất gia đầu phật, câu chuyện chú kể cho nghe hĩa nọ ấy mà.

— À ra thế!

— Đây chú coi: Công chùa vừa tới chùa, đứng tựa gốc đại già nhìn về phía Thăng-long, nghĩ tới đức vua cha cùng Hoàng hậu, nét mặt rầu rầu giọt lệ rơi trên má...

— Thế thì ông vẽ sai rồi. Công chùa quá-quyết đi tu, mới tới chùa là vui đạo phật ngay...

— Chuyện thực vẫn là thế! Nhưng tôi muốn tả cái tâm tình Công Chúa: lúc bấy giờ đương phân-vấn nửa muốn quay về nơi Đê-đô vì sợ cha mẹ thương nhớ, nửa muốn ở lại mà tu thành quả phước.

Lan mỉm cười. Ngọc thấy Lan cười cũng cười theo, rồi nói luôn:

— Lúc bấy giờ có tiếng chuông chùa ngân-ngã, như danh tình con mẹ, như gột rửa linh-hồn trần-tục của Công Chúa...

Lan lại cười:

— Ông vẽ sao được tiếng chuông?

Vẽ được! Nghĩa là vẽ Công chúa có mắt lơ dờ ngược nhìn giời như đương nghe chuông chùa mà câu khẩn đức Thích-giá màu-ni để ngãi cứu vớt cho được thoát chốn trầm luân.

— Nếu ông vẽ được thế thì khéo lắm!... Còn vẽ Công chúa mặc-áo từ thân thì chắc ông theo sự tích phật khi đã rời bỏ cung điện, liền cởi bỏ áo gấm đôi lấy áo cà-sa của một vị Hòa-thượng...

TAY CHÔN KẾ...
BIẾT BAO NHIÊU NGƯỜI,
MỘT

L. CHUC
22
HÀNG
COT

QUANG-MỸ
13, Rue de la Soie, Hanoi
Téléphone. 702
Boutiques de luxe et tous tissus

Bản-hiệu mới về rất nhiều hàng mùa rét:
Hàng Tều: cầm nhung Thượng-hải, gấm, vóc, nhiều đủ các màu.
Hàng Tây: nhung, satin lam hoa gấm, satin đen nhiều lấy chơn và thêu, và đủ các mặt hàng khác nữa.
Bản-hiệu lại có nhiều các kiểu ô cao (parapluies cannes) để các ngài dùng
QUANG-MỸ
Hiện con rổng vàng

Hôn bướm...mơ tiên

Ngọc tuy không hiểu sự tích phật cũng trả lời liền :

- Ấy chính thế . . .

Một lúc lâu, hai người ngồi im lặng trên thềm hiên chùa, người như đứng theo điệu một ý-tưởng riêng.

Về phía đông - nam mấy trái đồi phân chiếu ánh chiều tà nhuộm một màu sắc da cam. Da trời xanh nhạt lơ thơ mấy đám mây hồng, lơ trên cánh đồng lúa chín, màu vàng thắm, còn có trống thông thả bay về phía tây, đôi cánh lơ dờ cất lên đập xuống loang loáng ánh mặt trời. Bên chiếc quán gạch cũ, ẩn núp giữa đám cây đen, trên con đường hẻm, vài ba đứa mục đồng cưỡi trâu hát nghêu ngao.

Ngọc cất tiếng bảo Lan :

ra rồi chạy thoát xuống thang gác. Ngọc cũng chạy theo xuống :

- Cái gì mà chú sợ hãi thế ?

Lan thở hồng hộc ngồi xếp xuống chân thang, nói không ra tiếng.

- Con . . . rần !

Ngọc ngờ ngợ :

- Có rần à ? Chú trông thấy ở đâu ? To hay bé ?

Lan mặt còn tái như gà cắt tiết, nhưng đã lại hồng, mỉm cười gượng trả lời :

thang, khi gần tới nơi, Lan ngửa mặt trông lên có chiều lo lắng, vội gọi giật lại :

- Ôngbây đứng lại nhìn qua xem nó nằm ở chỗ nào đã, chẳng nên vô ý dẫm phải nó, nó cắn thì khổn,

Ngọc theo lời kiểng chân lên nhìn khắp một lượt rồi cúi xuống gọi :

-Chú Lan ! Cứ lên ! Nó chạy rồi không thấy nữa,

Chàng rón rén bước lên rồi xem xét lại một lượt khắp các xi gác

tương khic thường. Cái cảm tưởng ấy vẫn còn man mác ở trong lòng Ngọc tư hồi :

- Sao khi anh em bạc ta đùa ôm ta như thế ta không thấy trái tim ta hồi hộp ? À phải rồi ! chỉ vì ta yên trí rằng chú là con gái !

Ngọc bỗng một mình cười sảng sặc Đem khuya thanh vắng, trừ tiếng giế không còn một tiếng gì khác nữa Thành thử Ngọc tự nghe tiếng cười của mình thấy khanh khách ở giữa khoảng im lặng thì giật mình ghê sợ.

Nằm mãi không ngủ được, Ngọc liền giắt mặc quần áo đi bách bộ ngoài hiên. Hôm ấy vào hạ tuần, trăng vừa mọc, trông như cặp sừng trâu treo trên đỉnh đồi, cũng là trăng khuyết nhưng đối với trí tưởng tượng của Ngọc thì trăng thương tuần trông dịu dàng âu yếm mà trăng hạ tuần trông lại lạnh lẽo lẽ ngắt.

Ngọc đi đi lại lại không biết bao nhiêu lượt trên hiên nhà trai . . . khi tới phòng chùa là chỗ chú Lan ngủ thì như có sức mạnh thiêng liêng gì giữ lại. Chàng đứng bước đứng lắng tai nghe, nhưng không có tiếng gì lại đi.

Một lần, Ngọc áp má vào cánh cửa buồng đình nghe thì bỗng cánh cửa mở bung ra, Ngọc tí nữa té nhào . . . Thì ra phòng không có ai . . . Ngọc đứng nhìn quanh khắp một lượt, nghĩ thầm :

- Trong cảnh này tôi tưởng tượng như còn thiếu một thứ gì !

- Ấy là ông tưởng tượng đó thôi.

- Phải ! cái cảnh đẹp thế kia, êm đềm thế kia, dịu dàng thế kia, tôi coi vẫn như không có linh - hồn. Cũng như ban nãy chú bình - phẩm bức tranh của tôi, chẻ rỗng thiếu về hoạt động vì không có vẽ người . . .

- Lan cười hỏi :

- Vậy thiếu cái gì ?

- Thiếu ai-tinh . . . vì cảnh im lặng, diêm lệ này. Tao-hóa chỉ để riêng cho những người biết yêu thương thức . . .

- Không phải ! thiếu tiếng chuông . . . v. đến giờ thỉnh chuông rồi mà tí nữa thì quên hẳn.

Dứt lời vội vùng quay đầu chạy. Ngọc gọi với : đợi tôi lên với.

Rồi cũng chạy theo sau.

Khi lên tới đầu thang gác chuông, bỗng Lan kêu rá lên một tiếng, lùi lại thì Ngọc cũng vừa tới thành thử ngã ngay vào lòng chàng. Ngọc vừa ôm bạn vừa hỏi

- Cái gì thế ?

Câu hỏi như đánh thức linh - hồn chủ tiều Chú giật mình ấy mạnh Ngọc

- Bỗng cái dũa cả ấy ! . . . nó có đốm hoa ! . . . giờ ơi ! hú vía ! . . .

- Được chú để nó dấy cho tôi.

Ngọc quay đi tìm khi giới. Mấy phút sau trở lại đem theo một chiếc dòn sóc . . . Lan đã hết sợ, ngăn lại :

- Thôi lòng đừng đánh người phải tội . . . ở nhà chùa không được sát sinh !

- Thế nó cắn mình thì nó có phải tội không ?

Vừa nói vừa sấm sấm chạy lên

chuông, chú Lan cũng đã lên, ngờ ngợ nhìn chung quanh như chưa hết sợ.

- Bây giờ thì chú cứ yên tâm mà niệm phật thỉnh chuông . . . Rắn cứ trở lại đã có tôi tiếp chiến.

Câu nói khôi hài khiến hai người cười ồ . . .

Đêm hôm ấy Ngọc chần chọc loay hoay trên chiếc giường tre không sao ngủ được, trong lòng nghĩ vơ nghĩ vẩn, vì lúc chú tiều sợ hãi ôm chầm lấy mình, Ngọc thấy có củ

- Quái, chú này đêm khuya đi đâu thế, được ta cứ thung thảng bịch bịch, thế nào hẳn cũng trở về buồng.

Khi Ngọc đi đến đầu hiên bên kia trông lên chùa trên, thì nhác thấy chỗ khe cánh cửa tò vò có chiếc bóng đen vừa đi vụt qua, liền lần tới bên. sẽ sẽ ầy cửa bước vào.

Trong chùa gần tối om, trên bàn thờ, chiếc đèn dầu lạc lờ mờ chiếu ánh, . . . một cái bóng đen đương cầm bó hương chằm ở ngọn đèn . . .

(Còn nữa)

HUẾ DÂN • • • **HUẾ DÂN**

NHÀ TRÔNG RĂNG

46 HANG DA GIAP HANG BONG

CHUYÊN MÓN

TRÔNG RĂNG, CHỮA RĂNG

DU DUNG NG: VAN QUYEN

CO BANG CHUNG CHI OP HAP

YE, LAI LONG VIET KAT CAN

TITAN VA MAU CHONG

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẠU GIANG

Đã phát-mình những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiệu thuốc LÊ-HUY PHÁCH làm thuốc đã lâu năm. Đặt phòng riêng ở thí-nghiệm-bệnh Lậu và Giang-Mai.

Hồi năm 1931 đã phát-mình những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy

Lậu mới phải (état aigu) bất cứ mủ, máu buốt từ chỉ dùng từ 4 đến 6

hàng thuốc, mỗi ve giá là 0 p 50.

Lậu lâu năm (état chronique) thường sinh được tiểu vàng đỏ, hay đục cũng

trắng-vàng, lúc đi tiểu thấy nóng, từ chỉ mỗi một, yếu đuối, và còn sinh nhiều

chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve là triệt-trùng, giá mỗi ve

0 p 00 và 1 hộp to Bồ-Ngũ Tang-Trừ-Lâm 2 p 00 (hộp nhỏ 1 p 00) là khỏi hẳn.

Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ giả lại tiền. Còn bệnh Giang-mai thì

bất cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh

lậu, ai ai đều biết.

AI muốn hỏi điều gì, xin đính theo timbre 0 p 05 để tiện việc trả lời. Ở

nhà thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách hình-hóa gao-ngân (C. R.)

Thư và mandu xin gửi cho:

M. LÊ-HUY-PHÁCH, 12, route Anh-Ti, Hanoi, Tonkin.

KÝ MỘT CHỮ

- LÀ CÓ BẢO NEM

Người ở Thành-phố Hanoi muốn mua báo giải hạn xin đến các

hiệu sách lớn : Nam-ký, Thụy-ký, Quốc-hoa, Đông-tây, . . .

Nhật-Nam, Tân-dân, Thu-lâm, Nam-long

Ký một chữ, từ 1 tiền, lấy biên-lai

LÀ CÓ BẢO ĐƯA ĐẾN TẬN NHÀ

Nên mua sớm ; Vì có nhiều số « Đặc biệt » 12 trang bản giá

cao, mà đối với người mua năm không tình cảm.

AI không muốn mua sớm mà muốn có báo đưa tận nhà cũng xin

lại mấy biểu sách kê trên, ký một chữ, sẽ có báo đưa lại nhà,

lấy số nào trả tiền số ấy.

Ngân phiếu, bài vó, thơ từ, xin gửi ;

M. NGUYỄN TƯỜNG-TAM

26, rue Henri POISSONS, HANOI

Hai cuốn sách mới in

1. NAM - NỮ BI - MẬT CHỈ - NAM
 Nói về việc vệ-sinh hôn-nhân của trai, gái. Có hình vẽ các cơ-quan sinh-dục và các bài thuốc để chữa các bệnh; Lậu, Dương-mai, đờ-thận, điều-kinh, bạch-đái, an-thai, đờng-thai, cầu-tỳ v. v.
 Ai muốn cho ai-tình của vợ chồng được hòa-hảo, nói giống đồng đúc, thân-thể khỏe-mạnh, nên mua ngay sách này. Giá 2.30 ở xa thêm cước op2o (Linh hoa giao-ngân là op66) thơ và mandat đề: « Nhật-Nam Thư-quán Hanoi ».

2. -- Thương-mại kế-toán chỉ nam

Sách này làm sổ sách nhà buôn, hộ buôn, kỹ nghệ, nhà làm ruộng, báo chí v. v. Thương-mại kế-toán chỉ-nam là một cuốn sách do ông Lê-vũ-Thái tốt nghiệp trường Cao-đẳng Thương-mại, tham-tư Hóa-xã công-ti soạn ra bằng chữ quốc ngữ rất sáng-phu, dễ chỉ dẫn một cách rõ ràng, dễ hiểu các sổ sách nhà doanh-nghiệp phải ghi sổ, công việc trực số cuối năm, cách tính lỗ lãi và thực-hành theo phương-pháp gần tiên. Lối quốc-ngữ viết tắt. Cách tập sách máy có in cả bản đồ, các thứ máy chữ để người không có máy tập đánh cũng được, v. v. là nhà buôn, hội buôn, nhà chế-tạo kỹ nghệ, làm ruộng, các nhà làm báo, chỉ đều dùng hợp cả. Trong sách lại có thêm nhiều mục rất có ích như: Cách viết thư từ trong việc thương-gia biến thư làm văn-tự giao-kéo... Cách ghi-thiệp với nhà băng nhà bưu-điện, các nhà chuyên-môn vận-lái. Cách học tính nhẩm máy đồng...

Thật là quyển sách Kế-toán đầy đủ và rất hợp thời. Cúi chào-dai cạnh-tranh kỹ liệt về kinh-tế về tiền-tài. Sách đã in rồi. Giá rất tốt mua cực đẹp chữ thật rõ. Giá 1p50. Mua liền mua lẻ thơ và mandat đề cho nhà xuất-bản như vậy: Nhật-Nam Thư-quán Được-phòng 26 Hàng Bông Hanoi - Bắc-kỳ gửi cả mandat trước thì là 1p80 cả. Gửi linh-hoa Giao-ngân thời là 2p35. Mua ngay kẻo hết.

Im. Moderne
 62 phố hàng Bạc, Hanoi
 Le gérant: Phạm-Chân-Hung

Sang nhà mới nên bán hạ giá

Hiệu Tự-Minh, bán các thứ dùng về điện, đã dọn sang số nhà 18, phố hàng quạt, trước cửa Cinéma Tonkinois. Đồ hàng đã bắt đầu bán hạ giá.

Những hạt đầu độn

Ngo-báo số 1561 ra ngày 14 và 15-11-32, trong bài « một trận bão lớn ở Đông-bà », ngài phong-viên tả:

1. « Đến toạ xe lửa ở Bắc, bị đờ ập xuống người, bình xe vẫn đứng vững trên đường sắt thép xe thì vấp xỉng! Nếu quả có thể tặc thì số lẽ nững bánh xe ấy sở Hòa-xã đã bắt bù loong chặt vào đường sắt.

2. Những bị gạc, thông nước sông (essence) hoặc vấp ra đờng, hoặc nằm lênh bênh trên mặt nước!

Thông nước sông nà ở nằm lênh bênh trên mặt nước thì còn có lý, chứ bị gạc mà cũng lênh bênh được trên mặt nước thì quái gở thực. Nếu phong-viên Ngo-báo không nói điều thì chắc là có phép « phù-thủy ».

3. « Có nhiều nhà làm ăn khá giả, mà sau khi bão ngoài, trong mình chỉ còn tro ra một mảnh áo với một mảnh quần! »

Trong mình thì lương chỉ có phải, tim, gan, ruột... chứ làm gì có mảnh áo và nhất là mảnh quần. Họạ là ở trên mình thì đờng hơn nhá!

Trong bài xã-thuyết Tiếng-dân số 578 của Khỉ-lo-sống, à quên của Khỉ-vo-sinh (cứ đặt tên ngay bằng tiếng mẹ đẻ, đợc giả có lẽ dễ nhận hơn) có câu:

Coi tâm-lý yêu-tiền (ái-tiền) của người đời như coi bệnh nghẽn đi truyền...

Ráng chừng sự đợc-gả không đợc chữ yêu-tiền còn đợc Khỉ phải giã thích bằng hai chữ nư ư-tiền!

Nhưng nói coi tâm-lý yêu-tiền là coi bệnh nghẽn đi-truyền thì người coi-đời làm, sao không giải thích bằng một tràng chữ nư nư?

...nào là ăn vàng rơm tuyết sống pta trước đầu tên mũi đạn, tặc xuong đờ ngựa giữa chơn chiến-hương... rồi nói cùn chữ bình bư phù qui...

An sương, năm tuyết còn đợc, tuy tặc giả chẳng bao giờ trông thấy tuyết xuong nhà trước đầu tên mũi đạn cũng còn đợc, vì bị tặc đạn có khi còn có thể sống đợc, đến như đã bị đợc xuong da ngựa giữa chơn chiến-hương mà rồi mới cầu đợc chữ vinh ba phủ quý thì không biết cầu đợc ở đâu, ở thiên-đường hay ở địa-ngục?

Ông Văn-Phỉ viết trong bài « Thế thì cũng tình » (Luc-tinh-tân-vào) số 4235:

2. Hề vì tình thì trai đợc gái hay gái đợc trai không ai kể máy tởi tao xấu mấy sang tao hen máy đại tao khôn, máy cao tao thấp, máy thế này tao thế khác, hề thương nhau thì chỉ vì ruột gan...

Câu văn ấy còn vẫn quá, Nhất đợc cao giúp Văn-phỉ mấy đoạn nữa:

Mây trắng tao đen, mây gầy tao béo, mây gầy tao khỏe, mây là con gái tao là con trai, mây không giêng tao, tao không giêng mây, v. v. (tiếp theo kỳ sau)

Còn như nói thương nhau chỉ vì ruột gan thì tất hai người phải mở bụng ra mới trông thấy ruột gan đờ mà thương nhau chứ!

2. Còn hề vì lợi mà kết cấu nhau...

Vấn chi mà ngộ đờ vậy?

Trong bát chè đậu nhà nẫu

Báo Phong-hóa quảng cáo:

Giờ-đinh vào cũng có một tờ Phong-hóa, 16 trang, 16 tranh vẽ.

Một tờ mà lại có những 16 trang! quái thực!

Trong bài xã-thuyết « Nghĩa, Lợi » của P. N. T. Đ. có câu:

Nghĩa và lợi là một cơ quan trị và loạn có quan hệ mật thiết, có thể ví như bóng theo hình...

Thế thì là hai cơ quan chứ, nếu có thể nói đợc nghĩa với lợi là cơ quan.

NHẤT GIAO-CAO

Quái lạ quá

Quyền ấy giầy những 218 TRANG bán có Op.35; không những thế, truyện lại hay, văn lại vui; mà nhất là tặc giả lai là nhà tiểu thuyết

NGUYỄN-CÔNG-HOAN

mà sao lại đờ nhan là:

Những cảnh khôn nạn

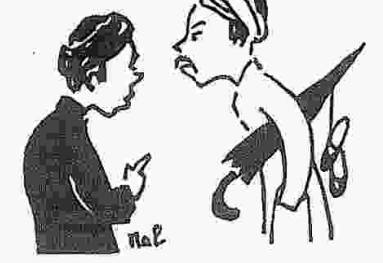
?

Giải nghĩa những câu đờ kỳ trước

- 1) Người con gái nào lấy chồng đờ xếp thì trong nhà gọn ghẽ có thứ tự.
- 2) Mẹ ông Lão-Từ chưa lâu nhà tràn gian.
- 3) Nhà sấm có từ đời cụ (Nguyễn-Du, vì trong kiểu có câu: Nàng thì cũ khác h xa xăm.
- 4) Là những chữ: trật ráo, lấm sạch.
- 5) Hai thứ bánh có nghĩa trái ngược nhau là bánh tẻ và bánh đờ.

Tại Hội Chợ Hanoi năm nay

Vì trong lúc đồng tiền eo hẹp, nên tại Hội chợ năm nay ở những gian số 10-12-14 và 16 giầy E nhà đờ gỗ Hồ-Phong ở Nam Thành sẽ đem lên bày những đờ gỗ đờ trang hoàng trong nhà: như buồng ăn, buồng ngủ, salon, tủ chiến theo lối lãn và lối tây rất nhã rất tinh xảo thật rẻ. Vậy các ngài muốn sắm đờ gỗ ở Hội chợ Hanoi năm nay chớ nên bỏ qua mà chẳng lại xem những gian hàng ấy.

- Cụ đi đâu với vàng thế?
- Ấy chết! Ông đờ tôi kéo nhữ tàu, đờ người ta mong đờ thì không liệ?
- Ai mong cụ?
- Tôi chả có hừ đi đờ liệ ở hiệu cơm tây Lạc-xuân ấy mà, ông có biết không?
- Ai bảo tôi lại đi hiệu Lạc-xuân, có phải ở số nhà 66 phố hàng Đờng mà là hiệu to nhất thì-thành của người Anam mà; ở đây mới đờ chữ gì.

Hời các bạn thanh-niên

Nếu các bạn muốn cho tóc sáng mượt thì mua ngay hũ brillantine mà dùng hàng tháng cũng chưa hết, nó làm cho sạch gầu và chắc tóc không còn thứ nào qui bằng. Các bạn bỏ qua rất ờng. Ấy là thứ dầu xức tóc cho các bạn đáng yên mến vậy.

Giá bán tại Phan-thiết hũ Op.50. Mua sỉ mua lẻ do nơi nhà: Đại-ly đợc quyền:

Bazar Minh-Giang
 J. Lê-tất-Giang chủ nhơn
 2 Rue de Đông-Khánh
 Phan-thiết (Annam)

Dọn nhà!

Hiệu Báo-chế Thiên-Hòa-Đờng trước ở số nhà 25 phố hàng gạo gần chợ Đông-xuân Nay dọn đến số nhà 20 phố hàng Đờng vẫn xem mạch và bán thuốc như thường. Vậy các ngài có lòng chiến cố xin rời gót ngọc lại. Bản hiệu rất lấy làm hoan nghênh m.

Thiên-Hòa-Đờng chủ nhơn
 Hứa-Gia-Ngư, kính cáo

THUỐC LẬU THANH-HÀ

Bệnh Lậu là một bệnh có vi-trùng (gonocoques de Neisser) Khi mới mắc quy đầu sưng, ra chiều mù đái thấy buốt tức. Từ ba tháng trở đi, nếu chữa không hết nọc bệnh thành kinh niên (état chronique.) Tuy thấy, dễ chịu hơn lúc mới bị, mủ ra ít hoặc có khi không có, song những khi mệt nhọc, thức khuya rượu say, bệnh lại phục phát, trong nước tiểu thường có vẩn như sợi chỉ (filament), nhưng rất khó chữa, có người đờng dai đến mấy năm không khỏi. Ngài nào muốn khỏi một cách chắc chắn xin mời lai, hoặc viết thư về hiệu THANH-HÀ mới mắc đờng số 6, kinh-niên đờng số 7, chỉ trong vài tiếng đờng-hồ là bệnh đờ ngay. Và lại chất thuốc hòa bích không bắt đi đái rất, không mệt nhọc như những thuốc có ban miến. Dùng thuốc đi lãn như thường.

giá Op60 1 ống

Sau khi bệnh tnah đã khỏi dần ông muốn đợc bồi bổ cho chân thận lại như xưa (khởi vàng đầu đờn lượng đi-tĩnh mộng-tĩnh v. v.) thì nên dùng KIẾN-TINH-TỬ-THẬN-HOÀN Đờn bà muốn đợc kinh-nguyệt đều hòa lợi đờng sinh-dục, khởi khí hư, đờu dạ con v. v. thì nên dùng ĐIỀU-KINH-CHỨNG-TỬ-HOÀN, Hai mớa thuốc này si dùng qua cũng đều đợc kết quả rất mỹ-mãn. Giá một hộp 1p50. Ở xa viết thư về kể bệnh sẽ có thuốc gửi cách linh hóa giao-ngân

Có phòng riêng để thay rửa rất vệ-sinh
 Có nhệm chữa khoán không khỏi không lấy tiền

Thanh-Hà đợc phòng
 55, Route de Huế, HANOI

Thực vậy! Thực vậy! Không giám khoe tài

Món thuốc trị chứng đau gia giầy của Quảng-Đức-Sinh đợc phòng chúng tôi, do y-sĩ quan Ngọc-Sơn nghiên cứu rất tinh vi, đã chữa giúp lãn bệnh nhân, có chứng ấy thực rất thần hiệu.

Mới đây Mme Trương-đức-Hừn chủ nhà hát Phúc-Thắng và M. An-Phú số 4 hàng Bồ Hanoi, cũng có chứng đau gia-giầy, có lấy thuốc của bản đờng điều đợc khỏi cả.

Bản đờng xem mạch, bốc thuốc, chuyên chữa các chứng ngoại cảm, nội thương và có đủ thuốc hoàn tân sẵn xang gói giầy bầy đờng hợp đờ các bệnh nhân đi xa, tiện ờng không phải sả.

Bản đờng chủ nhơn xin sẵn lòng mạch đờm các bệnh nhân các phương đờ phòng các chứng bắt kỳ.

Kính cáo
 Quảng-Đức-Sinh
 31, phố hàng Bồ, Hanoi

MỘT CỜ' QUAN

Chuyên khảo cứu về những cách phòng nạn cháy,
Thực hành cách phòng nạn ấy theo phương pháp riêng,
RẤT HIỆU NGHIỆM

Chưa nhậ nào cũng có thử máy ở nhà
hiệu để tỏ rõ sự hiệu nghiệm của máy

KNOCK-OUT

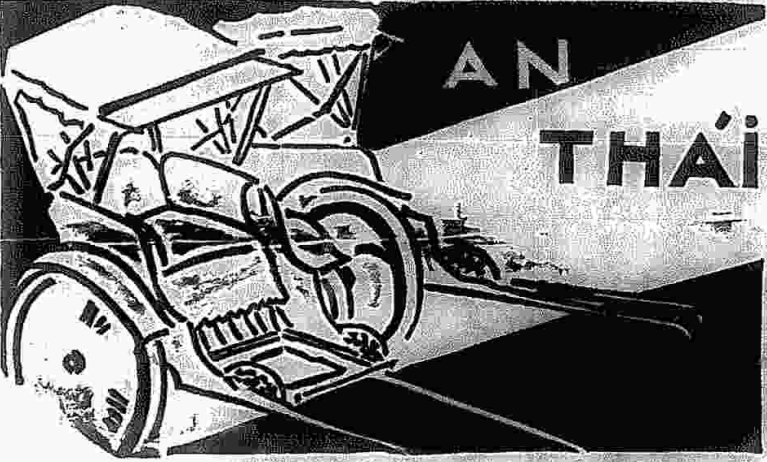
PIERRE JACOMET

Đại lý độc quyền máy cứu hỏa Knock-Out
chuyên môn về các ngăn phòng nạn cháy
9, Phố Đống-Khánh Điện tín: jacomet Hanoi
Giấy số 617 RC. Hanoi. 394

Ai muốn hỏi han điều gì về
cách ngăn phòng nạn cháy, bản
hiệu rất hoan nghênh chỉ dẫn

7.9.11 ROUTE DE HUE HANOI

Hiệu đóng xe tay rất chắc chắn 23 phố Cầu Gỗ - Hanoi

THUỐC LẬU HỒNG - KHÊ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền ngoại trăm năm, lại nhờ được sự kính trọng của chúng tôi trong mười năm nay, đại phòng riêng truyền môn chữa về bệnh lậu và bệnh giang mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là kiến hiệu ngay không bắt đi đại tiện không vật vã náo nức không hại sinh dục, đàn bà có chữa cũng uống được. Bệnh mới phải ra mủ, ra máu buốt tức, hoặc bệnh đã lâu chữa không dứt, uống mỗi khi uống rượu thức đêm, trong người nóng nảy lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào đồng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rứt nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0p60 một ống bệnh giang-mai tìm-la phát hạch lên soài nóng rết lở loét quy đầu đau xương rặt thịt rức đầu nổi mề đay, ra mèn gá hoa khế, phá lở khắp người, củ-đinh thiên pháo sắp nguy đến tính mệnh chỉ uống một ống thuốc, là cái từ bồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải kiêng nước không bốc lên rang uống thuốc đi làm việc như thường không hại sinh dục. Cũng 0p60 một ống. Xin mời quá bộ lại hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền cước.

Hồng khê được - phòng

81 - Route de Huế cạnh chợ Hôm Hanoi Téléphone 355

Sang nhà mới, bán hạ giá
Hiệu Tự Minh bán các thứ dùng về điện, đã dọn sang nhà mới số nhà 18, phố Hàng Quạt trước cửa Cinema Tonkinois

Bảo-bình-An được phòng
CHAN-SEUK - YU chủ nhân
số nhà 35 hàng Ngang Hanoi
giấy số 550

Năm ngoái ở số nhà 38 hàng Ngang, nay dọn lại sang trước cửa hàng phố số nhà 35 Hanoi.

Trong hiện có Chau Senk Ya tiên sinh xem mạch không lấy tiền.

Tiên sinh hiện ở chữa nhiều cho các quan Tây Nam, nhiều chứng chỉ tốt. Xin mời chư quý vị lại xem sự thật, mới biết là hay.

Bao được phòng lại có các hàng cao đơn hoàn toàn và các thứ sâm thật tốt. Thuốc bao chế tốt, giá lại rẻ xin nhận kỹ giấu phạt bà kẻ lừa.

Bảo-Bình-An

TAN THANH 145 HANG BAC
ĐƯỜNG CHUÁ VÀ ĐÁN

DỪ ĐỒ PHỤ TÙNG XE TAY..
KIỂU MỚI, GIẢNG ĐẸP
GIÁ ĐẸ

Một cuốn sách « thiết thực » có ích-lợi vừa xuất bản do Nhà Nước thông dụng:

LUẬT TRƯỚC - BẠ MỚI

Thẻ-lệ đương thi-hành thuê trước-bạ, tem, ộp bạ và Địa-bạ, có thí dụ dẫn giải rõ ràng

Ông Mai NGUYEN-QUANG-THÁI soạn

Sách này sau khi quan Chánh Trước-bạ Đông Pháp và quan Chánh Địa-bộ Đông Pháp xem qua rồi. Tòa Trước-bạ Trung-ương lại kiểm-đuyệt cẩn thận

Công-văn số 4.117 - E, gửi ngày 27 Décembre 1930. Quan Giám-Đốc Tài Chính Đông-Pháp có giới thiệu với:

Quan Thông Độc Nam kỳ — Quan Khâm Sứ Trung kỳ — Quan Thông Sứ Bắc kỳ

Nên mua quyển này cho các chức-dịch chôn hương thôn thông dụng, vì là quyển sách thiết thực rất có ích lợi cho nhân-dân

sách giấy 90 trang. Giá 0p.60

Có gởi bán ở các hiệu sách lớn các nơi Ở xa nếu muốn viết thư thẳng về bản quán mua, mỗi cuốn xin gửi thêm 0p.20 tiền cước.

MÙA RẾT ĐÀ TỜI
 Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
 có một không hai

BỔ-PHẾ THẮNG DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mai lao, hết suyễn, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con Op.40
 Lọ lớn Op.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giày số 805

Thế nào là « Phòng tích »

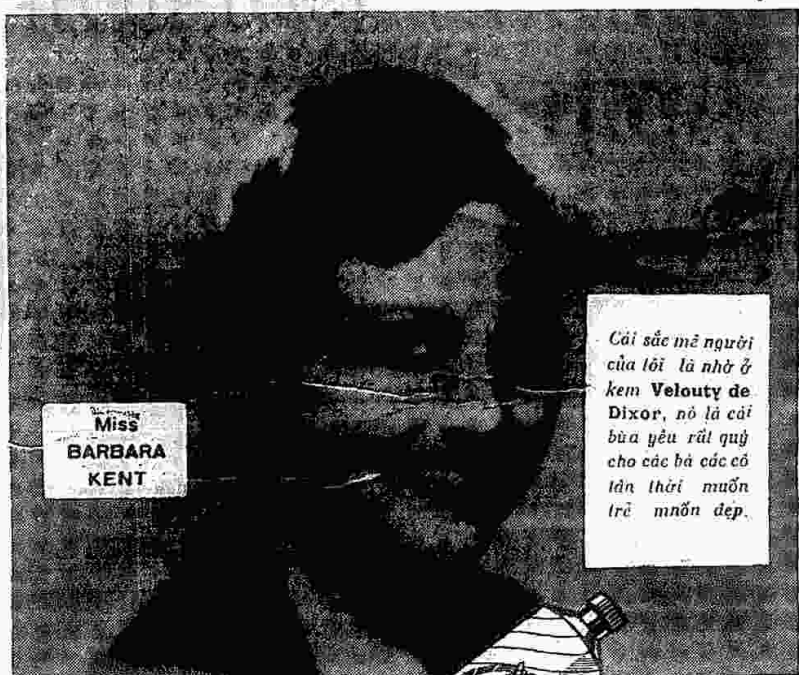
Bệnh phòng tích dần dần tàn phá sức lực sớm thường hay bị, từ 25 đến 50 tuổi hay bị lắm. 1. Vì cơm nước say với ham tích độc; 2. Ăn xong đi ngủ hay đi tắm ngay nên thu bệnh, gọi là phòng tích. Khi lâm bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không nuốt, ăn thì ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm, sắc mặt vàng, da bụng gầy. Mới sống 1, 2 bữa lâu 4, 5 bữa Phòng-Tích thào được Con Chim không công phạt, đúng bệnh ít thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bữa uống giá 500.

VU-ĐÌNH-TÂN

178 bis. Route Lach-Tray, Hai-phong
 Ấn-từ kim-tiền năm 1929

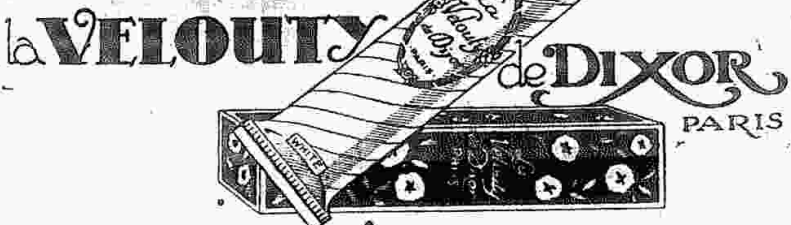
Các nơi Đại-ly

HANOI: M. Hòa, 22 bis phố Huế; Trào Văn-Hoán 99 phố Mới; Quảng-Hiến-kỳ, 4 phố Hàng Lọng; Nguyễn-ngọc-Linh, 25 phố Hàng Bông — HÀ ĐÔNG: Hiện Nam-Thọ, Chợ Bưởi; Bào-Châu Photo phố Bruxelles; Hàng-Phong ở Chợ Tia — NAM-ĐÌNH: Hiện Ich-sinh-Đường 19 phố khách; Hưng-Loang 9 Naag-Tinh — HẢI-DƯƠNG: Hiện Cai-Lan 11 Đông-Thị — BẮC-NINH: Vinh-sinh 162 Tiền-An — MONTAÏ: Vạn-Thành 47 Hậu-Tiêu — HAIPHONG: Hiện Nam-Tân bán sách vở 48 phố Bonnal — VINH: Sinh Huy phố gare — HUẾ: Vinh-Tường 49 Gia Long — SAIGON: Hưng-Vượng 19 ở Espagne.
 Các thành trong ba kỳ có đại-ly bán,

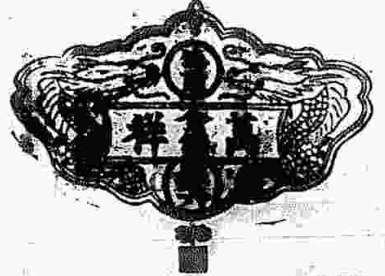
Miss BARBARA KENT

Cái sắc mê người của tôi là nhờ ở kem Velouty de Dixor, nó là cái bùa yêu rất quý cho các bà các cô lần thì muốn trẻ mãi đẹp.

Thư kem thay phấn hiệu Velouty Dixor càng dùng màu gia càng mỹ khi ra mưa ra nắng cũng khi nhậy dâm mà có bề hơi ra cũng không giam mất màu kem. Thư kem này không những thay phấn, mà về mùa rét dùng thay thuốc nẻ thì không thứ nào tốt bằng.
 Có bán lẻ khắp mọi nơi
 Đại-ly độc quyền: **LUNE FAT. 23** — Rue Changeurs, Hanoi

BIJOUTERIE TONKINOISE
VAN TUONG
 (Chính hiệu BÀ-LỤC)
 HAIPHONG — 293k, Phố chợ Sắt

Bản hiệu chuyên làm, bán và chữa đủ các đồ vàng bạc thời trang Nam-Việt đủ hơn 30 mẫu năm nay; bạc giả vàng cũng từng tuổi được cần.
 Lại có bán thêm các thứ chế ướp hoa... — Sơn Cao-ly, Huế-Kỳ, quế thanh, yến, ngọc Nam.
 Quý khách có lòng chiền cổ sẽ không lo ngại chi phí gì.
 Có bán theo cách hình hóa giao ngân
VAN-TUONG

CÙNG CÁC NGÀI
 có bệnh nên biết

Ông Hứa-gia-Ngư là một danh y có tiếng khắp trong Nam ngoài Bắc ai cũng điều biết, ông đứng chủ hiệu bào-chế Thiên-hòa-Đường ở số nhà 25 phố Hàng Gạo (gần chợ Đông-xuân) ông làm thuốc bảy tám năm nay, ông có tài xem mạch bốc thuốc, chắc bà con đã tường biết ông, bất luận lúc nào ai muốn bắt mạch xin đơn, ông vui lòng không quản tiền công, nhiều ít, hoặc không cũng được, không quản khó nhọc, còn các thứ bào chế đáng phép không hề giả dối, các thứ kinh nghiệm về khoa phụ nữ, và các thứ cao đan hoàn tán thì rất hiệu nghiệm. Nói tóm lại là trong bào chế của ông chữa đủ các chứng bệnh, vậy bà con nên biết, mà dùng trong khi có bệnh.

Người biết ơn ông giới thiệu

Imprimerie Lithographique HỢP THANH
 96 Rue des Tasser Hanoi
 là nhà in thạch-bản có đủ các khí cụ, máy móc, chuyên môn in các từ giấu hiệu ngũ sắc:
 • Hiện pháo - hiệu chèo - hiệu rượu - hiệu hương - lịch v. v...
 Các ngài cần các kiểu đẹp, trong nhà có người vẽ chuyên môn, rút am hieu về lối khuech trương đường thương-mại.
 Các thợ làm máy rất khéo-léo, đã đào luyện lâu năm trong các nhà in tây nam.
 Các ngài cần in các thứ giấu hiệu ngũ sắc, từ nhiều ít, xin mời lại bản vẽ thương lượng, sẽ được giá rất hạ
 Ở xa viết thư hỏi giá, xin gửi lại ngay.
Hợp thành
 93 Rue des Tasses Hanoi

Sách lán giúp Hội Dục Anh 40⁰¹
 - sách có nhiều bài hay.
 - Xin giới thiệu công đức-giá
 Phó-thông Văn-xã mới xuất bản cuốn N-con tình thế-thái sách dày 52 trang có lời bằng nửa cuốn Phụ-nữ, bài vở lựa chọn của ba người viết, cách sắp đặt theo lối mỹ-thuật, có nhiều tranh vẽ điểm trang Gs Địch 5p25.
 Tiền bán sách này có trích 40 giúp hội Dục-Anh.
 Ai muốn biết nội-dung và giá trị của sách hãy biên thư đính có 0,25 gửi mua. Thư gửi cho Phó-thông Văn-xã Đường Hàm-số 1 Gs Địch. (Có mục lục các sách gửi kèm theo a ch mua)

NÊN DUNG
 Sở phòng thơm rửa mặt hiệu **MONDIA**
 vừa thơm, vừa rẻ, Có bán khắp mọi nơi

BA CON TA NÊN
Chú ý
 Ông Bang-hữu-Đạo mới ở Singapour ra Bắc-Hà ta lần thứ nhất, có tài xem được những việc quá-khứ vị-lai 10 điều đúng cả 1, tương pháp như thần. Bà con ta ai có sự gì nghi ngại đến bản mệnh, hoặc vì quyền lợi, v. v. xin mời lại xem ngay, không dám khoe hay, nói lắm. Mong lắm thay
M. Bang-hữu-Đạo
 Hiệu Hồng-Xương
 số nhà 63 phố hàng Bưởi (ở trên gác)